

Kiadóhivatal:

Báter-nyomda, Kaszinó-bazár
épület.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással,
dijszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak.

ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTNYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája.

Egyes szám ára 20 fillér.

Szekszárd vizi útja.

(B.) A víz, a vízi út a városok nagyságának fundamentuma. Érezték ezt már a régiek. Az ősember folyók mellékét választotta ki tanyául, nem egyszer magára a tóra, folyóra verte le primitív czölöp építményét. A víz ellátta könnyű módon kifogható hallal, megvédte a ragadozó állat s az állatnál ragadozóbb embertársa ellen. A régi faluk, vagy legalább városok, a hol csak lehetett, folyók mellé épültek, alig van a földnek nagyobb városa, melyet világvárossá fejlődni ne a mellette elterülő tenger, vagy legalább is az ott elhőmpölygő kisebb-nagyobb folyó — ne segített volna.

Réges-régen Szekszárd is ilyen „vízi város” lehetett. Bizonyos, hogy hajdanta a Dunától nem feküdt ilyen messzire. Nem is olyan vén emberek még emlékeznek reá, hogy legalább árvizkor a mostani kaszinó bazár sarkánál kötött ki a sárközi csónak és dereglye.

Mérnökök zsenialitása azonban partok közé szorította a vizek beláthatlan birodalmát. Védő töltések emelkedtek itt is, ott is s a szárcsák, vadludak okkupált tartományait az emberi kéz, igája, suverén hatalma alá hajtotta. Sok százezer, meg ezer hold föld termi ma az aczélos buzát, aranysárga tengerit s más egyebet, a hol hajdan sóvány keszgre lesett a buvár madár,

vagy a halászó ember. S a hol kivált nem csak a mára, de a holnapra is gondoltak, egész generációkat tett boldoggá a víztől mentesített ős televény föld.

Szekszárd s a virágzó Sárköz is sokat köszönhet a Szekszárd-bátai ármentesítő társulatnak. De ez a derék társulat sem tehet mindent. A multak hibáját, baklövéseit különösen nehéz helyre reparálni. Szekszárd város közönsége sokszorosan elfizette már fuvarba azt a száz, vagy százötvenezer nyomorult forintocskát, amibe a Sió csatornájának ötven évvel ezelőtt, közvetlenül a város tövébe hozása belekerült volna. Bizony mennyivel előbbre lennénk ma, ha öregjeink akkor nem garasoskodnak. De még ma sincs elveszve minden. A Szekszárd-bátai ármentesítő társulat nem látja kimerítve feladatát azzal, hogy a kártékony vizek ellen megvédte a birtokosságát. E héten ismét egy nagyobb szabású akciót indított meg. *Tóth Károly* társulati főmérnök úgy lapunkban, mint a vármegye közgyűlésén is bőven kifejtette már egy oly irányu, hatalmas mozgalom megindításának égetően szükséges voltát, amelynek az volna czélja, hogy a Sió hajózhatóvá tételével egy külön létesítendő csatornával Szekszárd is bekapcsolódjék a nagy víziút hálózatba. A Dunavédegát társulat ebben az ügyben tegnap tartott választmányi ülésén egy felirat tervezetet fogadott el,

melyet sürgősen a földmiveltésügyi miniszterhez terjesztenek fel.

Alább egész terjedelmében közöljük az érdekes beadványt, mely egy megszívlelendő új eszmét dob be az állam által kidolgozott csatornázási tervzetbe, azt nevezetesen, hogy *ésszerű okok egyenesen azt követelik, hogy a sürgősnek jelzett Dunaszakas szabályozásával a Sió hajózhatóságának kérdése egyidejűleg oldassék meg.*

Szekszárd város és környéke, sőt az egész Tolnavármegye halás lehet ezért a nagyfontosságú feliratért, de nem szabad csak a hálánál megállapodnia, minden rendelkezésre álló eszközt meg kell mozgatnia, hogy az abban felhozottak ne legyenek „üresen elhangzó szavak a pusztában”. A birtokosságra nézve terményeinek értékesítése és piacra hozatala (még pedig olesón) — csaknem olyan fontos, mint maga a — termelés. Tudvalevő, hogy a vízi szállítás költségei $\frac{1}{3}$ -ét teszik csak a vasuti szállításnak és hogy egy alkalmas vízi út valóságos termelési premium a földművesnek.

Helyes uton jár tehát a társulat, a mikor a közeli folyók szabályozását és hajózhatóvá tételét sürgeti s méltán számíthat az összes érdekelttség támogatására.

Különösen Szekszárd városának nem szabad elszalasztani a még talán csak egyszer kínálkozó alkalmat. Vas-

TÁRCZA.

Ifjuság — öregség.

Megtagadni hej, az
Ifjukort nem lehet,
Aczélos izmokkal
Ostromlod az eget.
Csupa lüz, láng, hő vagy,
Sárkánygal szembe szállsz,
Hebe-hurgya szívvél
Sok bolondot csinálsz.

De az öregséget
Sem lehet tagadni
Hajad fehér, deres —
Sokszor biz — néhai,
És fogy a lüz, láng, hő —
Mint vert had, retirálsz . . .
S vén, okos ésszel még:
Több bolondot csinálsz!

BODNÁR ISTVÁN

A szekszárdi áll. főgimnázium velencei kirándulása.*

Nagypénteken délelőtt fél kilencz órakor érkezett haza a szekszárdi állami főgimnázium.

* Mult számunkra elkésve érkezett.

ziumnak az a 26, felsőbb osztályu tanulója, akik folyó hó 10-én délben *Acs Lipót, László Géza és Varga Ferenc* tanárok vezetésével Velencebe indultak tanulmányi kirándulásra. A tapasztalatokban gazdag és igen tanulságos kirándulás a lehető legfényesebben sikerült, bár az indulás előtt rémhírek keringtek, hogy már egy hét óta a Sirocco az egyetlen ur az Adrián, mely meg nem tűr sem embert, sem emberi alkotást a birtokába vett tengeren. De a rémhir legfellebb csak egy-két aggódó jó szülő szívét tudta félelembé ejteni; az ifjú szív nem rettent meg az ismeretlen veszélyektől sem. Vigan nótázva s élcelődve indult az ifjú sereg a nagy utnak, Fiume felé s éjféltre járt már az idő, mire a vonat mostohaanyai karjai között nyulalomba ring . . . akarom mondani rázta a kimerülteket.

Szombaton, 11-én, reggel 8 óra tájban már a magyar tenger mellék kopár sziklái és alagutjai között kigyózott vonatunk, mikor először megpillantottuk a magyar tengert. Mily fenséges látvány ragyogó napfényben a hatalmas tenger a messzeségben, a nyugodt, esendes felszínéből kiemelkedő szemölcsökkel, a szigetekkel! S mily lehangoló a közvetlen környezet, a kietlen, kopár Karsztvidék kiáltó szegénységével, lepedő nagyságu dominiumaival! Két-három lépés széles s ugyanolyan hosszú, vörösbé játszó, barnás szőnyegeket lát maga előtt a hegyoldalokon a szemlélő, körkörös-körül a szegélye, hogy legalább

az egész birtokot ne tudja *egy szuszra* elfűjni a bőra vagy a sirocco s ne sodorhassa magával a zápor. Hasztalan minden emberi küzködés. Előttünk is két-három birtokos czipeli nyögve hátikosarát a sziklás oldalon: *ingatlan vagyonát* (!?) hordja szegény vissza, eredeti helyére, honnan a hetes vihar elsöpörte! Itt-amott egy-egy csenevész gyümölcsfa tengődik, de ezeket is a legszebb virágzásban tépázta meg a vihar.

Fiumében megnéztük a zig-zugos, tisztán olasz jellegű ó-várost, az áll. főgimnáziumot, a hajógyárat s távolabbról lártuk a kormányzó palotáját, a tengerészeti akadémiát, a kóolajfinomítót, rizshántolót és a magyar kivándorlók új palotáját. Fiuméből is, de már a vonatról is gyönyörködtünk a Frangepánok vadregényes tersattói kastélyában. Szombaton, április 11-én, a 48-as törvények szentesítésének évfordulóján az egész Fiume zászlódiszben volt. Tarkábbnál tarkább zászlótól pompázott az egész város, de különösen a konzulok palotája és a kikötő, ahol az összes hajók árbocokra vonták minden jelző-zászlójukat. Napfényben csillogott egész nap az egész város és a sima, megbékélt tenger, mintha az ég is kedvezni akart volna a kirándulásnak. Délután 4 órakor átrándult a társaság Abbáziába, hol épp úgy, mint Fiumében, szekszárdiakkal is volt alkalmunk találkozni. Az abbáziai örökzöld tündérkert utvesztőtől azonban csakhamar bucsut kellett vennünk s vissza kellett tértünk Fiuméba.

utját eljátszotta, nyerve vissza tehát a vízi uttal, a mi még visszanyerhető.

Fel tehát a makacs, kitartó, de nem reménytelen küzdelemre. A város külön is irjon fel, sőt ez az egész nemzedékekre szóló kérdés igazán megérdemelne egy külön — deputációt.

A miniszterhez szánt felirat szó szerint való szövegében ez:

*Nagyméltóságú Miniszter ur!
Kegyelmes Urunk!*

A Szekszárd-bátai ármentesítő és belvízszabályozó társulat 2 millió korona töltés-építési és 600,000 korona belvízszabályozási befektetésekkel sikeresen megvédte és megvédi az árterületéhez tartozó birtokosságot a vizek minden kártétele ellen. 32 éve töltésszakadásunk nem volt, a régi tócsák és feneklő vizek helyén aranykalászt ringat a szél, a mezőgazdasági termelésnek semmi akadály, a lendület szemmel látható és a 40 év előtti helyzettel, mikor társulatunk működését megkezdte, a mai állapot össze sem hasonlítható.

Mégis mind sűrűbben halljuk gazdátársadalmunk panaszát a megélhetés nehézségeiről, a föld hozamának folytonos csökkenéséről s e panaszt alaposnak kell elismernünk, mert igazolva látjuk azt, a jelzalogos terhek évről-évre hatványozott növekedésével, a birtok átruházások mind tömegesebb felléptével.

A bajok alapokát megtaláljuk a termelést annyira megdrágító szociális helyzetünkben, a munkabérek hallatlan emelkedésében, amihez a mi vidékünkön még egy lokális csapás járul: *elvesztettük 50 év óta élvezett hajó-utunkat!*

Eppen 50 esztendeje épült ki a Sárvíz-csatorna, mely a Siót a tolnai holt Dunával összekötvén, életerevé lett vidékünknek. E csatorna, fentartás híján, lassanként teljesen eliszaposodott. Még a múlt század 80-as éveiben a Szekszárdtól 9 kilométerrel lentebb fekvő

Borrévig jöhettek fel az uszályok, ma már csak a 12 kilométer távolban levő *Keselyűsben* lehetséges a gabonás hajók és uszályok kikötése: de az iszap már is ott van és pár év múlva onnan is kiszorul a hajózás, egészen az élő Dunára, amely pedig 17 kilométer távolban van, ahova már köves út sem vezet.

Csapásnak ismerjük e veszteségünket. Megdrágult terményeink értékesítése, megnehezedett azoknak gyorsan, olcsón és nagy tömegekben piacra dobhatása, ezt a vasut bármily intenzív berendezéssel sem képes úgy teljesíteni. A vasuti áruforgalom gyakori beszüntetését látjuk azóta minden ősszel; látjuk az állomások előtt a nagy árutorlódást, a kocsit is ellepő boroshordók és mindenféle termények, más áruk felhalmozódását. Látjuk a föld népét, mennyire ragaszkodik a már alig használható csatornához, mennyire igyekszik minden Dunaáradáskor dereglyére, hajóra rakni szállítani valót, hogy elkerülje a drágább és körülményesebb vasuti szállítást, megkoczkáztatva, ami gyakorta megsemmisül, vízi járművének mindenestől elsüllyedését is. Érezzük, hogy e bajon segíteni kellene, de a feladat nagysága meghaladja erőnket.

Nagyméltóságodnak a magyar földmivelésügy élén eltöltött 10 évi, önzetlen munkásságáért elismeréssel és hálaival adózik egy a nagyobb birtokos, mint a földhöz ragadt szántóvető polgár, aki midőn az eke szarváról kezét levéve, déli pihenőre tér, ma már újságot vesz elő és tájékozva van, hogy mi minden történt e tíz év alatt az ő javára, boldogulására.

Hálásak vagyunk a 192 milliós beruházási tervzetért, mely természet-vízutainak rendezetlenségét orvosolván, hazánk közgazdasági erőinek megnátványozását fogja eredményezni. Nincs kétségünk afelől, hogy e munkálatok kivételét az ország törvényhozása azonnal és lelkesedéssel el fogja rendelni.

megettünk a tér híres galambjait, gyönyörködtünk „a világ legszebb szalonját”^{*} környező márványpaloták káprázatos fényében, megszemlélve azokat alaposan kívül s belül. Délután a Garibaldi-úton át a Napoleon parancsára létesült népkertbe vonultunk ki a velencei népelet tanulmányozására. Volt is mit látni: szájtátva nézhatték a fiúk, hogyan falja a talján a rizzsel, mákkal töltött polipot, osztrigát, szépiát, tengeri pókot s több más efféle, magyar gyomorba nem való, felséges csemegét. Este a Rossini-színházban kimerülten is gyönyörködni tudott a társaság a Rigoletto szép előadásában.

Vasárnap reggeltől szerda estig négy teljes nap jutott a város nevezetességeinek megtekintésére. Nem is kerülte ki figyelmünket semmi nevezetesebb dolog s Ács Lipót tanár buzgóságának, ügyszeretetének köszönhetjük, hogy olyan ajtók is megnyitak előttünk az olasz közoktatásügyi miniszter írásbeli engedélye alapján, melyek mások előtt zárva maradtak. A négy nap alatt hol gőzöszön, hol gondolán, hol gyalog fel is kerestük a hatalmas vízáros minden nagyobb fontosságú nevezetességét. A Canal Grandén, a nagy csatornán, Velence legszebb utcáján végig hajózva, gyönyörködtünk a remeknél remekebb márványpaloták káprázatos fényében, alaposan megnéztük kívül-belül Velence két legremekebb alkotását, Szent Márkus

^{*} Ezt a találó nevet adta a nagy Napoleon a Márkus-térnek.

Hálásan vesszük tudomásul, hogy e beruházási javaslatban a tolnai holt Dunaág végleges rendezése és hajózhatóvá tétele 1.850,000 korona költséggel, a közép Duna országos fontosságú szabályozásával kapcsolatosan és így sürgősen van tervbe véve. Ezen sürgősséget és kapcsolatos megoldást kérjük a 6.500,000 korona költséggel tervezett *Sió csatornára* is kiterjesztetni, vagyis hogy a Siócsatorna kiépítését, mint szerves összefüggésben levő munkálatot, a közép Duna szabályozásával szintén együttes kivitelre sorolhatni méltóztassék.

A balaton—dunai összeköttetést ugyanis a közönséges helyi érdekek köréből kiemeli már maga a Balaton, melynek európai színvonalra fejlesztése egyenesen országos érdeknek nevezhető! Kiemeli azon körülmény is, hogy e csatorna nem egyes zárt vidéknek, nemcsak a közvetlenül érintett 4 nagy és művelt vármegyének egyedüli érdeke, hanem közös érdeke ez — a balatoni kimeríthetetlen *bazalt bányák* feltárásával — a közép Duna mentén elterülő egész országrésznek. Mintegy 15 megye és városi törvényhatóság kulturális fejlődését és előretörését éppen ezen kitünő építőanyag teljes hiánya, illetve hozzáférhetetlen volta akadályozza legfőképpen.

De közvetlenül érinti e csatorna magát az országos érdeknek elismert közép Duna szabályozását is, melynek végrehajtását a balatonparti kőbányák feltárása gyorsabbá és olcsóbbá tenni van hivatva. Legyen szabad idéznünk a beruházási javaslat indokolásának befejező sorait:

„Ismeretes, hogy folyóink mellett igen kevés nagy teljesítő képességű kőbánya van, ha tehát a munkálatokat bizonyos határon túl akarnánk fokozni, ez nemcsak az anyagbeszerzést megnehezítené, hanem a munka árát is emelné.”

Ime tehát időben és pénzben nagy megtakarítást lehetne elérni, egy fillér

templomat és a doge palotát a bennük felhalmozott megmérhetetlen szobrászati és festészeti műkincsekkel együtt, a királyi palotát, a harang-tornyot, melynek s a Márkustemplomnak tetejéről gyönyörködtünk a mesés város panorámájában.

Felkereste a kiránduló társaság a gyűjteményes nézni valók közül a legelső olasz festő- és szobrászmesterek leghíresebb műveivel zsufolt szépművészeti akadémiát, a városi muzeumot, az arzenál hajómodell s fegyvergyűjteményét, a doge-palota képtárát, régiség-tárát. Meg néztük a nagy város tömegtelen temploma közül mindazt, amelyekben valami műremek látható (Szt. Márkus, Szt. Pál és János temploma, Frari stb. stb.). Láttuk a házakkal beépített csodás Rialto-híd környékén nyüzsgő vásári életet, Olaszország nagyjainak az egyes tereket díszítő szobrai (II. Viktor Emánuel, Garibaldi, Lolleoni, Manin és Goldoni szobrok). A szigetek közül átrándultunk a Lidóra, meg néztük a világhírű tengeri fürdőjét, aquariumát; Muranóban a híres velencei üveg gyártását tekintettük meg. Láttuk a temetőt s Szt. György szigetet. S még mennyi mindent néztünk s láttunk, amit itt felsorolni igen hosszadalmas volna!

De nemcsak láttunk, tanultunk is sokat a látottakból. Megtanultuk, hogy naggyá, hatalmassá s tündérvárossá Velencét világhereskedelme, magas színvonalon álló ipara tette; az ezek alapján gyarapodó gazdagság

mert 8 órakor este már indult hajónk, a *Salona*, Velence felé.

A hajón a gyöngélkedők s a gyengébbek elfoglalták hálófülkéiket, (mert bizony ilyes kényelem nem minden halandónak jutott annyi utas mellett), a legénye pedig állotta talpon, ki a meddig tudta, a fedélzeten. Boldog volt, akinek egy ülésnyi hely kiszorult valahogy a társalgókban. A többiek aztán vagy a fedélzeten, vagy a hálófülkéik közé eső kisedet térségeken hemperegtek reggelig. Bizony hemperegtek, mert hajnal felé valami kis viharféle másik oldalra fordította a padlózatot szunyókálókat. De a megforduláson kívül semmi komolyabb következményei sem voltak a hintázásnak.

Vasárnap reggel 8 órakor már a velencei kikötőben üvöltött a mi Salonánk s teljes pompájában ragyogott előttünk a lagunák gyöngye, Velence. Elmerültünk a gyönyörű látvány szemlélésében, melyet talán egy velencei nagy mester ecsetje képes volna lefesteni, de toll soha. Az álmok országából a velencei sastollas, bakkancsos fiánczok éber kíváncsisága s a tipikus gondolásoknak tolaikodó előzékenysége zavart ki. Csakhamar átestünk a kellemetlenségeken s örömmel szállottunk partra Velence legszebb negyedében, a doge-palota előtt, melytől nem messze esett lakásunk. Rendbehozva magunkat, azonnal megkezdettük gyönyörűségei robotmunkánkat még vasárnap délelőtt. Rendre vettük a Szent Márkus-tér összes nevezetességeit:

uj beruházás nélkül, csupán csak a természet által egyenesen felkinált előnyök czélszerű felhasználásával.

— Végül engedje meg Nagyméltóságod, hogy esedező szavunkat Szekszárd rendezett tanácsu város érdekében felemelhessek. E várost a Sió csatorna tervezete oldalt mellőzi és csak feltételesen említi meg, hogy egy medenczeszerű kiágazással lehetséges volna megközelíteni.

Szekszárd az egyetlen nagyobb forgalmu hely a csatorna egész 110 kilométer hosszúságán, egy nagy vidék góczpontja, ahova vezet minden létező és még jövőben épülő köves utunk, ide vonzza ármentesítő társulatunk birtokosságát minden köz- és magánügy: ez a közvetlen piacza terményeinknek. Szekszárd bekapcsolása nem csekély mértékben emelné a csatorna forgalmát és fokozná rentabilitását.

Alázatosan kérjük Nagyméltóságodat, hogy: az említett medenczeszerű kiágazással közvetlen Szekszárd városa alatt szükségelt kikötő és rakodóparti berendezéseket a Sió csatorna tervezetében szerves alkatrészként beilleszteni és kiépítését annak idején kegyesen elrendelni méltóztatásuk.

Nagyméltóságod bölcsességében és mindenkor a haza javát szolgáló működésében látjuk annak biztosítékát, hogy mindezen kérdések a legjobban, a közérdeket teljesen kielégítő módon fognak — már a közel jövőben — megoldatni. Mely reményünk kifejezésével maradtunk

Nagyméltóságodnak hálás tisztelői:

a Szekszárd-bátai ármentesítő és belvizszabályozó társulat összerdekeltsége.

A Sió és Sárviz szabályozása.

A Veszprém vármegyétől Fejér és Tolnavármegyén keskeny szalagként áthúzódó Sárrét lecsapolásának eszméje Mária Terézia uralkodásának idejében merült fel először, amikor 1771 december 30-án Pozsonyban kelt helytartósági rendelettel a Sárrét szinte-

teremtette meg s fejlesztette utólrhetetlen tökéletességre művészetét, mint ahogy más országokban is az ipar s kereskedelem fejlettségével felhalmozott fölösleges vagyon a művészetek szülőanyja. Bizony-bizony elszorult szívvel gondoltunk édes hazánknak e téren való elmaradottságára. Hol áll még a mi iparunk, kereskedelmünk s éppen ezért hol áll még művészetünk! Mihelyt megtört Velence hatalma s megszűnt vezérszerepe az ipar s kereskedelem terén, oda lett egyszerre minden nagysága, dicsősége. Ma már bizony olyan csak, mint a dicső őseivel kérédkő elszegényedett magyar nemes, ki az adósságokkal alaposan megterhelt s vakolat után sóhajtozó, erősen megvedlett udvarházában a dicsőség fényében ragyogó ősei képét s kitüntetésait mutogatja, mert... éppen váltóit akarja aláírni veled. Velenczében is, akár a Márkus-tér, vagy a Canal Grande mesés értékű tündérpalotái között álmodozom andalogva, akár a külsőbb részek szűk, piszkos ruhaszárógató zeg zugos kutyaszorító utcái között rohanok orrom befogva, szoldiért esengő üres kalap mered elém. Oda a régi nagyság, megmérhetetlen kincsei mellett is éhen pusztulna el a tündérváros, ha hol kedves, hol kevésbé kedves előzőkenységével, szolgálatkészségével ki nem ürtené vendégei zsebet!

Krónikás.

zését és eredeti állapotának feltüntetését rendelték el. Ennek a munkának a keresztülvitelére Böhm Ferencz mérnök küldetett ki, aki feladatát oly fényesen oldotta meg, hogy a Sárrét lecsapolása ma is az általa lefektetett alapelvek szerint van keresztülvive.

Magát a lecsapolás tervét és a lecsapolást a Sárvizen, a Sión és az ugyanakkor megalkotott külön malomcsatornán hazánk az időbeli híres mérnöke, Beszédes József, az az időbeli „Sárközi társaság“ igazgató mérnöke készítette el. Ezeknek a munkának a befejezését Zichy Ferencz gróf, a társulat kir. biztosa 1825 november 12-én jelentette be.

Azóta is több munkát történt a Sión is, a Sárvizen is, de a Sárviz Sióagárdtól Medináig ma sincs oly méretű töltésekkel övezve, aminők a Duna visszaduzzadó árviwe miatt szükségesekek lennének, a Sión a szekszárdi várhidtól felfelé, egészen a harcsi hidig egyáltalán nincs töltés (kivéve a Szekszárd által létesített jobbparti töltést), a Sió medre pedig ezen a szakaszon most is őseredeti, kanyargós állapotban van.

Ily viszonyok között minden dunai áradás alkalmával a visszaduzzadó viz ezt az alsó vidéket elönti és az ártérben fekvő értékes szántókban és jó minőségű rétekben nagymérvű károkat okoz, ami az érdekeltség részéről folytonos panaszokra adott alkalmat. Ezek hatása alatt a Nádor csatorna társulat által előterjesztett kérelmeken kívül vármegyénk közönsége 1891 augusztus 14-én felírt a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez, kérve a bajok orvoslását.

A miniszter ekkor elrendelte a szabályozási tervek elkészíttetését és a társulat kérelmére megengedte, hogy a terveket a székesfehérvári kulturmérnöki hivatal készítse el, mely is a Böhm és Beszédes féle tervek alapján készített munkálatokat a mai, haladottabb tudomány szempontjából ítélve is tökéletesen megfelelőeknek találván, a mostani rendezést azokhoz alkalmazkodva tervezte meg. A Sárközy Imre kulturmérnök által elkészített terv szerint a következő munkák végrehajtását tervezik:

A Sió balpartjára a szekszárdi várhidtól a sióagárdi Sárviz torokig töltést huznak, mely a Sárviz emelkedettebb partjába lesz bekötve. A leányvári hidon felül új töltésvonal épül, amely a harcsi töltéshez csatlakozik.

A Sió jobbpartján a mostani szekszárdi töltés szabályos méretekkel lesz kiépítve olyképp, hogy jelenlegi irányát megtartva, a szekszárdi vámhidtól 1500 m. hosszúságban a szekszárdi szőlőhegyek lábához csatlakozik. A szekszárdi szőlőhegyektől a leányvári hidig ezen a parton szintén töltés épül, közepén megszakítással a Völgysegi patak beömlése számára.

A Völgysegi pataknak szekszárd zombai uton levő hidjától kiindulól, annak mindkét partján a Sióig szintén megfelelő töltés készül.

Ezen felül a Sárviz mindkét partjára töltés van tervezve, illetőleg a már meglévő töltést megerősítik Sióagárdtól egészen Kölesdig.

A töltés-korona mindenütt 3 m. szélesre, a vízfelőli oldalon 1:1 hajlásu, hátul pedig 1:1½ hajlásu lejtőkkel van tervezve, azért, mert itt nem annyira a hullámcsapás ellen kell az enyhébb lejtővel védekezni, mint inkább a víznyomást kell annak felfogni. Ezen kívül a száraz felőli oldalra még ott, ahol a töltés magasabb, a korona alatt 1 méterre 2 m. szélességű padka is épül a töltés biztonsága érdekében.

A Sióagárd és Szekszárd közötti szakaszon, mivel itt a meder olyan kanyargós, hogy ilyen állapotban újabb elfajulás veszedelme nélkül nem maradhat, a meder egyenesebbé tétele érdekében három átvágás készül.

Ezek a munkálatok 303.947 K. 92 fillérbe kerülnek és pedig az átmetszések az anyagukból készíthető töltésekkel együtt 48.795 K. 84 f., a többi töltések Sióagárdon, illetve Harczon 107.442 K. 96 f., a sárközi töltések Sióagárdtól felfelé 147.709 K. 12 fillérbe. Ezekből a költségekből a közvetlenül érdekelt terület minden kat. holdja után

65 K. 47 fillér esik. A költségeknak 152.000 koronát meghaladó részét azonban a földmívelési miniszter saját tárczája terhére vállalta el.

A Nádorcsatorna társulat igazgató-mérnöke, Bóvik Ignác, ezek szerint a tervek szerint készíttendő vizimunkálat kivitelére kért Fejérvármegye alispánjától, mint a földmívelési miniszter által a Nádorcsatorna társulat feletti felügyelettel megbízott törvényhatóság illetékes tisztviselőjétől engedélyt, ki is az eljárást megindította és a tervet a kulturmérnöki hivatal szakértői nyilatkozatával közszemlére való kitétel végett Szekszárd r. t. városnak megküldötte.

Kilátás van tehát reá, hogy ehhez a vármegyénkre nagy jelentőséggel bíró vízrendezési munkálatához a legrövidebb idő alatt hozzáfognak.

A munkálat körül közvetlenül érdekelve vannak Szekszárd r. t. város, Sióagárd, Harcz, Medina, Szedres és Kölesd községek és az ezen községek határában fekvő puszták, melyeknek lakossága bizonyára örömmel értesül a munkálatok mielőbbi kiviteléről. Nemcsak tetemes kártól menekül a tervbe vett munkák után eszközlendő vízrendezés sel az érdekeltség, hanem előnye abban is van vidékünkre, hogy a tervezett átmetszések az itteni hajózási viszonyokra is fellendítőleg fognak hatni, ezenkívül pedig ez által a nagyarányu munka által a munkás nép részére hosszabb időre szóló kereseti alkalom nyílik.

Artézi kutunk és a tüzoltás.

Reményen felül sikerült a szekszárdi artézi kut furása. Reményen felül, mert hiszen maga a kutfuró mondotta, hogy 100 kut közül 2—3 képes csak oly nagy vízmennyiséget adni, mint a szekszárdi.

Itt van tehát az ideje az arról való gondoskodásnak, hogy a váratlanul nyert nagy vízmennyiség miként használtassék fel, s csakugyan e kérdéssel nemcsak a városunk vezetésében arra hivatott elemek foglalkoznak, de ugyszólván a város minden egyes lakosa is.

Egyik rész meg akarja szüntetni városunk utcáinak — főleg nyári időszakokban — majdnem elviselhetetlen poros voltát, s ezért első sorban az artézi vizet az utcák öntözésére kívánná felhasználni.

A másik a gőzfürdővel kapcsolatos uszoda vizének gyakoribb felfrissítését, s az uszoda téli használatra berendezését (hiszen az artézi viz 23 R. hőfoku) és megnagyobbitását tartja elsőrendű teendőnek.

A harmadik a villanytelep megváltása idejének elérkezését látja az artézi viz megjelenésével.

A negyedik az egész várost behálózó vízvezeték építését, a Kálvária-hegyen építendő nagyszabásu víztartálylyal, látja a legszükségesebbnek.

Hangzanak ezen kívül nagyszabásu gyártelepek felállítását czélzó vélemények is. Én pártolom mindegyiket, ha rajtam állana, megvalósítanám mindegyiket.

Azokban azt hiszem, hogy mindezek megvalósítására ez az egy kut, még ezen vízmennyiségű vízzel is, nem elegendő*; és mert nem elegendő, addig is, míg a második artézi kut megfúrtnék, valamennyi között első sorban megvalósítandónak tartom az egész várost behálózó vízvezeték építését.

Szekszárd város lakosai leginkább érzik a jó ivóvíz hiányát. E czélból — közegészségügyi szempontból — kell tehát első sorban és legfőképpen a vízvezeték! De pártolom a vízvezeték létesítését azért is, mert ezzel egy — eddig (szomorú tapasztalattal) figyelemre is alig méltatott, de bármely pillanatban aktualitásának legnagyobb súlyával felbukkanható kérdés szerencsés megoldását eredményezné: rendelkezésre állana a tűzoltáshoz szükséges viz.

Igazán meglepők a tüzoltáshoz szükséges viz előteremtésének kérdésében eddig nyert tapasztalataim. (Mindenki, ki a kérdéssel foglalkozott, feltétlenül erre a tapasztalatra jött!)

* Szakvélemény szerint igen.

Ma — nemcsak Szekszárdon, de meg nem számlálható községben — a tüztöltés czéljára szükséges viz előteremtésére tett intézkedések egyedül abban merülnek ki, hogy 3—4, több-kevesebb ürtartalommal bíró hordót vízzel tele töltenek — kocsira szerelve — azokat a község különböző pontjain elhelyezve, készletben tartják s tűz esetén a tüzhöz szállítják; másfelől pedig, de ez is legtöbb helyen csak a szigorúan vett nyári hónapokban, 1—1 hektóliter viz van minden háznál — a hol kut nincs — készletben. (Ha ugyan van?) Az első sorban említett vízkészlet az oltáshoz csak a tüzhöz szállítása után lesz felhasználható; ez a szállítás pedig oly lassan történik, (hogy is történhetne gyorsan, mikor fogatok a szállításhoz készletben nem tartatnak!) hogy a legtöbb esetben a víz hordó kocsik akkor érkeznek a tüzhöz, mikor már a víz csak a gerendák elszáradt üszkeinek eloltására használható. Abból pedig, hogy a fecskendő előbb a tüzhöz érkezik, még igen kevés az oltási eredmény, mert a vedrekben tüzhöz vitt vizet mig egyfelől alig lehet a fecskendő számára megszerezni, addig másfelől a fecskendő néhány perc alatt felhasználja; a fecskendő is tehát — a vízhiány miatt — állandó működésben nem tartható. A másodsorban említett vízkészlet pedig a hozzá közel kiűtő tűz elleni első támadásnál — a tűz kiűtése utáni első percekben — a házbeliek által, legbizonyosabban a fecskendő odaérkezése előtt, már felhasználhatók.

Vagyis mindezekből kitetszőleg úgy az oltásra szükséges vízmennyiség, valamint a fecskendő, a tüzhöz mindig igen távol — a legtávolabb van!

Szerencsés javulás áll be tehát a tüztöltés terén, ha sikerül a vizet és fecskendőt minden — a város vagy község bármely helyén kiűtött — tüzhöz közel hozni.

Ilyen javulását várom én Szekszárd város területén a tüztöltésnek, a vízvezeték megépítésétől.

Nem vagyok szakértő a vízvezeték építése terén, fogalmam sincs a felmerülő költségekről, melylyel ennek építése járna; de az a nagy vízmennyiség, melyet ártézi kutunk kilövel, szerintem a vízvezeték építése által a legszerencsésebben hasznosítható.

A tartány nagysága, a csőhálózat, a csövek átmérője, a vízcsapok egymástól távolsága, a víznyomás nagysága szakértői megállapítást igényelnek.

A szükséges nagyságú víznyomást — mely a vízcsapoknál még oltásra alkalmas sugarat is adna — azt hiszem, el lehetne érni a tartánynak a Kálvária hegyen leendő építésével. (A tartány fenekének 40—50 méter magasságban kellene feküdni). Ha pedig a tartány ily magasságban építhető nem lenne, az oltáshoz szükséges viz összegyűjtendő lenne a csapok közelében építendő, fedett vízgyűjtő medenczékkel. Ez esetben nem kapnánk ugyan a medenczék oltásra alkalmas sugarat, de kapnánk igen sok, bő víztartalmu vízforrást, melynek vize — a fecskendőnek a medenczéhez szerelésével — direkt oltásra felhasználható, — a medenczétől távolabb eső tűz esetén pedig fecskendővel, a direkt oltásra szerelendő fecskendő állandóan táplálható lenne.

Sok a panasz általában a tüztöltéságok ellen! S e panaszok, e vádak ellenében jogosan védekeznek a tüztöltéság a vízhiánnyal. Szerintem védekezhetik is jogosan, mert a legjobban szervezett, a legjobban kiképzett tüztöltéság sem képes eredményt felmutatni, ha nem áll rendelkezésére a kellő időben és kellő mennyiségben víz.

Itt a mód és alkalom, hogy Szekszárd város közönségétől a tüztöltés lehetőségére elhárítsák! Oly fontos érdeke és igénye ez a város lakosságának, hogy teljesítése még akkor sem odázható el, ha az — egy második ártézi kut furását tenné is szükségessé!

Ne álltassuk magunkat azzal, hogy hosszú idő óta nem volt veszedelmesebb tüztöltés városunkban. Mert ha nem volt, lehet, minden percben lehet, de akkor már késő! Ne kövessük Győr város példáját, melynek hatósága az 1907. évi szeptemberi nagy tüztöltés után oly anyagi áldozatot volt kénytelen hozni, a mennyit 30 éven át összevéve nem hozott!

Vízvezeteket tehát első sorban Szekszárdnak; másodsorban elégítsük ki az ártézi vízhez fűzött egyéb igényeket — ha szükséges — egy második ártézi kuttal is.

Tüztöltő.

A vármegyei díjnokok kongresszusa.

A vármegyei díjnokok országos szövetsége, második országos kongresszusát folyó évi április hó 23-án Budapesten tartotta meg, a melyen a mindinkább súlyosabban nehezülő megélhetési viszonyok javulása érdekében követendő eljárás módokról folyt a tanácskozás. A kongresszusnak két tárgya közül az első a m. kir. belügyminiszterhez intézendő memorandum megszerkesztése volt.

A memorandum egyes pontjai a következőkben foglalhatók össze.

Mondja ki a belügyminiszter, hogy a vármegyei díjnokok (járásdíjnokok is) a kezelő- és segédszemélyzet tagjai.

A vármegyei szolgálatába állani óhajtó köteles egy évig mint gyakornok szolgálni, két korona napidíj mellett. Ha az illető díjnok bevált, akkor ezen egy év multán hivatalból nevezendő ki 1000 korona évi fizetéssel, mely fizetés két ízben, négy-négy év múlva 200—200 koronával emelkednek s így nyolcz évi szolgálat után az évi fizetés 1400 korona lenne. A lakbér nagysága pedig a lakbérosztály szerint lenne megállapítandó. Mig a törvényhozás ezen fizetési fokozatokat jóváhagyná, addig a díjnokok vidéken 3—5 kor., Budapesten 4—6 korona napidíjban lennének részesítendők. A jelenleg alkalmazásban levő díjnokok pedig a már meglevő szolgálati idejüknek megfelelő fizetési fokozatba lennének besorozandók. A képzettség tekintetében az 1883. évi I. t. cz. 1. és 19. pontjai feltételül megkövetelendők.

Az egy évi gyakornoki idő után hivatalból végleg kinevezendő díjnoktól az eskü kiveendő s csak fegyelmi eljárás útján bocsájtható el.

Igazolványos altisztek csak akkor legyenek kinevezhetők, ha az előirt egy évi gyakornoki időt leszolgálták.

A nyugdíjra vonatkozólag a kongresszus arra kéri a belügyminisztert, hogy utasítsa az összes törvényhatóságokat arra, hogy a díjnokok nyugdíj ügyében minél előbb határozzanak.

A vármegyei díjnokok részére arczképes vasuti igazolvány kiállítását a kongresszus szintén kéri.

A kongresszus második pontja a szövetség létesítése.

Ugyanis a díjnok szövetség már 1906. évben megalakult, de a vármegyei díjnokok igen nagy része egyáltalán a szövetséggel mit sem törődött. Ezen közömbösség következménye az lett, hogy két év alatt az egész ügy mély álomba merült.

Igy szükségessé vált a szövetség újbóli megalakítása. A kongresszus egyhangulag kimondotta a szövetség megalakulását s elhatározta, hogy a szövetségbe való belépésre az összes vármegyei (járásdíj) díjnokokat felszólítja, s megkeresést intéz az összes vármegyei alispánjaihoz, hogy a díjnokokat a belépésre buzdítsák. Az egyesület célja a vármegyei díjnokok szövetezése és kölcsönös támogatása által, a vármegyei díjnokok anyagi és társadalmi helyzetének javítása iránti törekvés.

A szövetségbe minden vármegyei (járásdíj) díjnok beléphet. A tagdíj havi egy korona, mely összeg a szövetség elnöksége által megjelölendő budapesti bankba lesz befizetendő.

A kongresszus továbbá elhatározta, hogy alaptőke létesítésére vármegyénk törvényhatósági bizottsági tagjait is meg fogja kérni, úgy, hogy az alaptőke létesítéséhez járuljanak hozzá, de nem nagy összeggel, csak két koronával. Ezen alaptőke kamataiból a nyomorban, betegségben szenvedő díjnokok lesznek segítendőek.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Jegyzők gyűlése. A központi járásbeli községi jegyzők egylete Szekszárdon, a vármegyei ház kistermében 1908. évi április hó 29-én d. e. 10 órakor tartja Purl Adolf bátyai főjegyző elnöklése alatt rendes évi közgyűlést. A választmány a közgyűlés napján d. e. 9 órakor az Obernig-féle vendéglőben tart ülést. Tárgy: 1. Elnöki jelentés. 2. Utlevéllapok kiállításának egyszerűsítése tárgyában értekezés. Előadó: Ollé Mihály bátyaszéki jegyző. 3. A közszállításról szóló miniszteri rendelet ismertetése, különös tekintettel a községi munkákra és háztartásra. Előadó: Müller György sárpilisi jegyző. 4. A járási jegyzői egyletek közötti szervei összeköttetés mikénti létesítése érdekében felvetendő kérdés tárgyalása. 5. Az 1906. évi egyleti számadásról a kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése. 6. Az 1907. évi egyleti számadás bemutatása. 7. Az 1908. évi költségvetés tárgyalása. 8. Időközben beérkezett indítványok.

HIREK.

— **Személyi hir.** Gróf Apponyi Gézáé, Széchenyi Paula grófnő f. hó 23-tól június 16-ig Lasschnitzhőhén üdül.

Apponyi Géza gróf főispán Bécsben időzik. E hó 27-én részt vesz Szapáry Tihamér grófnak Windischgrätz Mária hercegnővel kötendő esküvőjén, 30-án pedig Szekszárdra érkezik.

— **Kinevezés.** Apponyi Géza gróf, főispán dr. Wurmfeld Zoltán orvost a szekszárdi Ferencz-kórházhoz alorvossá nevezte ki. — A m. kir. államvasutak budapesti üzletvezetősége Pettrits Gyula szekszárdi ügyvédi írnot a szeged-rókusi állomásra állomás felügyelő-gyakornokká nevezte ki. — A szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóság Ács Mihály simontornyai pénzügyőri fővizsgálót ugyanoda pénzügyőri szemlésszé, Neumayer Sándor szekszárdi pénzügyőri vizsgálót fővizsgálóvá nevezte ki.

— **Az ártézi kut vizének felhasználása.** Mielőtt városunk véglegesen döntene az ártézi kut vizének sorsa felől, hogy tudniillik létesít-e az annyira kívánatos s célhoz csak egyedül vezető vízvezeték, ideiglenesen gondoskodni kell a víz felhasználásáról. Ertesztésünk szerint a város megbízásából Debuly Imre lakatosmester Budapestre utazott, hol megrendeli a víz ideiglenes elvezetésére szolgáló vascső hálózatot. Egyelőre egy cső fog szolgálni a kuttól a kannák megtöltésére. Egy cső fog vezetni ki az országotra, hol lajtokat lehet tölteni. Egy csővön a villanytelep kap vizet s ha sikerül a fürdő tulajdonossal méltányos árban, de semmi esetre sem az általa felajánlott potom összegben kiegyezni, akkor a negyedik cső az uszodát és fürdőtelepet fogja vízzel ellátni. Az ideiglenes cső 1000 koronájába kerül a városnak, mig, ha a Garay-térig vezetnék, 3—4 ezer korona lenne.

— **Bírák és ügyészek szervezkedése.** Az országos bírói és ügyészi egyesület kebelében most élénk mozgalom észlelhető a vidéki osztályok megalakítása tárgyában. Eddig 700 tagon felüli részvétellel 13 törvényszék jelentette be az osztályok megalakulását. A szekszárdi osztály elnöke: Hazslinszky Géza kir. törvényszéki elnök.

— **A szekszárdi állami főgimnázium zászlószentelési ünnepélye.** A szekszárdi állami főgimnáziumnak szép, lélekemelő ünnepélye lesz f. évi június hó 21-én. Az ifjuság zászlóját ekkor avatják fel nagy ünnepélyességgel. A zászlóanyai tisztre Apponyi Gézáé grófnét, főispánunk nejét kéri fel, ki lelkesen vesz részt minden hasonló jótékonyági és közmívelődési mozgalomban. A most Lasschnitzhőhén üdülő grófné június 16-ika után Szekszárdra érkezik, amikor ez ügyben Wiggand János igazgató vezetésével a tanári kar tiszteleg nála. Az ifjuság szép selyem zászlója Wiggand János igazgató buzdítóközlése folytán már régebbi idő óta készen van,

de eddig még nem nyílt alkalom felszentelésére. A mostani ünnepély nagyon fényesnek ígérkezik. Bár részletes program még nincs, de annyit már előre jelezhetünk, hogy a zászlót előbb a róm. kath. templomban szentelik fel, utána a többi felekezetek lelkészei is megáldják. Ezután ünnepi beszéd kíséretében Wigand igazgató átadja az ifjuságnak, ünnepi ódát szavalnak, az ifjuság részéről is beszédet mondanak. Délben bankett, délután tornaverseny, este pedig táncmulatság, esetleg hangverseny lesz. Zászlószegeket is küldenek szét mérsékelt számban.

— **Ifjusági előadás.** A főgimnázium ifjusága által minap tervezett előadást jövő szombaton este, 8 órakor tartják meg a főgimnáziumi tornacsarnokban. Az érdekes műsor hisszük sokakat fog vonzani.

— **Lemondások.** *Pleszky* Antal uradalmi intéző, faddi lakos a gazdasági tudósítói tisztről lemondott. — *Dr. Benedek* Béla, dr. *Fuchs* Jenő és dr. *Kálmán* Ernő a szekszárdi „Ferencz” kórház orvosai ezen állásukról lemondottak. *Apponyi* Géza gróf, főispán a lemondott orvosokat állásuktól már fel is mentette.

— **Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.** A szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos órái f. évi május 1-től megváltoznak. Erre vonatkozólag a következő értesítést tettük: Szíves tudomásvétel és a közönség értesítése végett értesitem a tekintetes czimert, hogy a vezetésem alatti szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a m. kir. adóhivatalnál folyó évi május hó 1-től kezdődőleg a hivataloskodás hétköznapon reggel 7 órától délután 1 óráig vasár-és ünnepnapokon 8—11 óráig fog tartatni.

Szekszárd, 1908. év április hó 23-án.

Fink

kir. tanácsos, pénzügyigazgató.

— **Plebános kinevezés.** *Zichy* Gyula gróf, pécsi püspök, *Eber* Géza fekedő ad minisztrátort, a jeles zongora virtuóz, fekedő plebánossá nevezte ki. Az új plebános, aki *Eber* Márton nyugalmazott szekszárdi tanító fia, folyó hó 23-án tette le a plebánosi esküt Pécsen, *Zichy* Gyula gróf, püspök kezébe.

— **Derut a selyempiaczon.** A selyempiaczon már december hó óta uralkodó visszaesés még mindég nem ért véget, sőt a derut egyre inkább kiélesedik. A magyar áron eszközölt kötésekkel szemben a bekövetkezett áresés az üzletmenetre oly meg rázó hatást gyakorolt, hogy a dolog rosszabb nem lehet. Oriási kárt okozott a derut mindenfelé, régi kipróbált czégek roskadoznak és Olaszországtól kezdve Lyonon át Rajna vidékéig már hetek óta csaknem az összes szövöszékek szünetelnek. Üzemredukeziók, bérlé szállítások, munkások elbocsátása napirenden vannak — megmentendő az, ami még meg menthető. A gyárak hetek óta nem kaptak újabb megrendeléseket, Amerika és Anglia egyáltalán nem vásárol, a németországi nagy kereskedők áruárakait pedig túltömvék és nem képesek áruikon még 15—20% árengedmény mellett sem tudni.

— **Eljegyzés.** *Belle* Jolánkát, *Nils* István szekszárdi szőlészeti és borászati központi felügyelő unokahúgát eljegyezte *Czenk* István, Krasznán.

Madarász Bódog, h. huszár főhadnagy, Madarász János tamási kir. közjegyző fia, folyó hó 20-án eljegyezte *Perczel* Clarissze úrhölgyet, *Perczel* József nagybérő és földbirtokos leányát, Adorján pusztán. Az eljegyzés nagy családi ünnepséggel volt összekötve, melyen számosan vettek részt mindkét család tagjai s barátai közül. Többek között ott volt: *Perczel* Dezső v. b. t. t., *Madarász* Elemér miniszteri tanácsos, *Kurz* Vilmos árvaszéki elnök stb.

Dr. Balga István közigazgatási gyakoronok eljegyezte *Ulreich* Vilma úrhölgyet Grinádon.

Végh József barsvármegyei utmester eljegyezte *Szabó* Mariskát Szekszárdon.

— **Lejtmérés.** *Szabó* János szekszárd r. t. város tevékeny mérnöke megkezdte Szekszárd város belterületének lejtmérését. Ez a munkát képezi alapját az aszfaltozásról, a vízvezetékéről és a csatornázásról készíten-

terveknek, a mely munkák a legközelebbi jövőben megvalósítandók lesznek.

— **Díjnokok kongresszusa.** A vármegyei díjnokok Budapesten, folyó hó 23-án országos nagygyűlést tartottak. A gyűlésen vármegyéink díjnokait *Dorn* Zsigmond, az alispáni hivatalhoz beosztott vármegyei díjnok képviselte.

— **A pécs—bátaszéki vasut.** A pécs—bátaszéki vasut építését legalább egyidőre megakasztotta az a körülmény, hogy a kormánytól remélt anyagi támogatás nem felel meg az engedélyesek várakozásának s így a szükséges tőkebiztosítás nincsen együtt. Miniket nem vezet semmi animozitás e vasuttal szemben, sőt örülünk, ha Pécsesél, ezzel a hatalmasan fejlődő emporiummal közelebbi összeköttetésbe léphetünk, éppen ezért sajnálunk, ha e vasut kiépítése elé gördülő akadályok elháríthatók nem lennének.

— **Jutalmazás.** A m. kir. pénzügyminiszter *Kemény* Adolf szekszárdi m. kir. adóhivatali segédnek, az 1907 évben kifejtett szorgalmáért 150 korona jutalmat utaltványozott.

— **Népszövetségi gyűlés.** Kakasdon husvét hétfőjén népgyűlés keretében alakult meg a Népszövetség *Anderle* József plébános határos beszéde után. 60 tag jelentkezett rögtön. Helyi igazgató *Anderle* József plébános lett, csoportvezetők *Szigrist* Rezső, *Farkas* Lajos, *Klein* János és *Hafner* János.

— **Halálozás.** *Gilbert* Margit okleveles tanítónő Bátaszéken f. hó 19-én, 19 éves korában meghalt. A fiatal tanítónő a mult tanévben kitűnő eredménnyel végezte a pécsi tanítónő képezdét s kitűnő osztályzatu oklevelet nyert, de betegsége miatt állást nem foglalhatott el. Temetése folyó hó 20-án ment végbe nagy és általános részvét mellett. A temetési szertartást *Romaisz* Ferencz tb. kanonok, plébános végezte.

A tolnai *Rozmayer* családot váratlan gyász érte. *Molnár* Kázmér, határrendőrkapitány hirtelen elhunyt Lavocznén. A hatalmas természetű férfiú influenzát kapott, ebből tüdőgyulladás származott, mely pár nap alatt végzett vele. Halálát neje, szül. *Stepnitzky* Mariska és három kiskorú gyermeke gyászolja.

— **Egyházi közgyűlés.** A szekszárdi ref. egyház május 3-án, délelőtt 11 órakor közgyűlést tart, amelynek igen fontos tárgya, az új egyházi adózás ügyében való határozathozatal. Kívánatos, hogy az intelligencia mennél teljesebb számmal érdeklődjék eme, igazán érdekebe vágó kérdés iránt.

— **A D. K. E. igazgatósági gyűlése.** A D. K. E. igazgatósága *Pallavicini* Ede örgróf elnöklésével e hó 12-én ülést tartott Budapesten. Egy pár megszokott személyi ünnepeltetésen kívül örvendetes a főpénztáros jelentése, mely az alapító tagok szaporodásáról ad számot. Megszavazott a választmány 10 gazdasági népkönyvtárt. Az évi közgyűlést Sopronban, május 31-én tartják meg.

— **A pécsi löverseny.** Május 2. és 3-án fognak lezajlani a pécsi löverseny egyesület ezen évben rendezendő versenyek, melyekre a jelentkezők részben már megtörténtek és azok mindenképen kielégítőek, csak a buksi, ügöző és vadászversenyre nincsenek a nevezések még lezárva.

— **Az olasz selyemtermelés.** Az olasz földművelésügyi miniszter nemrég úgy nyilatkozott az olasz selyemválságról, hogy olyan áresés, mint a mostani, már negyven év óta nem fordult elő. Ez év első két hónapjában 29 millióval kevesebb nyersselymet vittek ki Olaszországból, mint 1907-ben ugyanabban az időben.

— **Tűzjelző állomások.** A bátaszéki önkéntes tűzoltó testület fennállásának 25 éves évfordulóját nem csak a nyáron megtartandó zászlószenteléssel ünnepli meg, hanem a tűzoltók sikeres működésének egyik alapfeltételét képező, a vész helyén való gyors megjelenést elősegítő alkotással is emlékeztessé teszi. Elhatározták ugyanis, hogy a tűzjelzés céljára telefont és villamos jelzőket létesítenek. A munka kivételével *Strasser* Henrik mohácsi mérnököt bízták meg, aki a munkálatokat már meg is kezdette.

— **Munkanélküliek száma Amerikában.** A „Magyarok Vasárnapja” clevelandi lapban olvassuk, hogy a különféle munkásszervezetek és más testületek newyorki képviselői a Waldorf Astoriában értekezletet tartottak, melyen megkísérelték annak megállapítását, vajjon hányan vannak munka nélkül az Egyesült Államok területén. Az ipari munkások egyik képviselője bejelentette, hogy a munkanélküliek számát 37 állam hivatalos jelentéseiből összeadva, azok száma 4 millió 750 ezer, s hogy az eddigi megfigyelésekből arra a meggyőződésre jutott, hogy a munkaviszonyok nem hogy javulnának, hanem még folyton rosszabbodnak.

— **Derék képviselőtestület.** Mőzs község képviselőtestülete 1908 márczius 25-én *Pápay* István községi jegyző indítványára egyhangulag elhatározta, hogy az ottani községi állandó menedékházvezetőnő évi fizetését 1908 április 1-től 60 koronával felemeli. Bizony nagy szükség volt e jóindulatúra és áldozatkészségre, mert szegény menedékházvezetőnők csekély fizetésükből csak tengődnek. Több gazdag község van Tolnamegyében, melyek Mőzs példáját követhetnék, hisz az általános drágaságot mindenki ismeri, így a tanúgyre is gondolhatnának, csak hogy ez még mindig mostoha, árva gyermek.

— **Üres állások.** A községi nyári menedékházvezetőnői állásokra Tolnavármegye hivatalos lapjában pályázat van hirdetve. Így a 16-diki számban ki van hirdetve a majosi, tabódi, bonyhádvarasdi és kisdorogi. Kérvényeket a község előljáróságához kell mielőbb betervezni. A községek dajka küldéséért *Mattioni* Jánosné szekszárdi állami, öz. *Skertics* Lajosné tolnai községi és *Csekeyné* Répássy Ilona dunaföldvári községi óvónőhöz forduljanak, hol ilyen dajkák előjegyzésben vannak.

— **A vármegyház udvarán talált kutvegyvizsgálata.** A vármegyháznak mult nyáron történt javítása alkalmával a vármegyház udvarában balról, régi, teljesen jókarban levő 20 méter mély kut lett feltárva, melyben közel két méter magas, tiszta víz van. Mielőtt azonban ezen kut a használatnak átadatott volna, a kut vizéből minta küldetett megvizsgálás végett az országos kémiai intézethez. A vegyvizsgálat eredménye a következő: a víz összes szilárd maradéka 221.5 sulyrészt (100000 sulyrésztben), szerves anyagok okszidálására szükséges kamaleon 0.82 s. r.; klór 23.4 s. r.; továbbá kimutatható volt sok nitrát, szulfát, nitrit, ammoniak és vas. A víz összes keménysége német fokokban 55.0, lugossági foka 6.4. Ize nem rendes, szaga nincs, sem üledéke. A kémiai intézet a vizet ivásra alkalmasnak nem találta.

— **Képesített kőműves mester.** *Klós* Gáspár bátaszéki kőműves mester a Pécsen f. hó 8-ától 15-éig tartott vizsgán, a vizsgáló bizottság előtt a kőműves mesterségre vonatkozó tudnivalókról levizsgált és önálló vezetésre képesítettnek találtott.

— **Nyugdíjazott fogházormester.** A m. kir. igazságügyminiszter *Kardos* György szekszárdi kir. törvényszéki fogházormestert 1908. évi május hó 1-től nyugdíjazta.

— **Szabályrendelet jóváhagyás.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a Szekszárd r. t. város által alkotott fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési ipar gyakorlásáról szóló szabályrendeleteket némi változással jóváhagyta.

— **Czimbalom tanításra ajánlkozik** *Vinkovits* Mariska Szekszárdon, Fontányi Béláné-féle házban.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A dunaszentgyörgyi polgári olvasókör alapszabályait a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta.

— **Halálos végű fegyver nézes.** *Örsi* János 40 éves, decsi, jó módu földműves gazda husvét vasárnapján isteni tisztelet után elment az atyját meglátogatni, amikor is öcsese, a katonai sorozás alkalmával vásárolt 7 milliméteres kaliberű forgópisztolyát eladásra kínálta neki. *Örsi* megvizsgálta a fegyvert s a közben bejött szolgálknak, *Sümegei* Józsefnek is odaadta, hogy nézze meg. Amint *Örsi* a pisztolyt *Sümegeinek* átnyújtotta az elült, a golyó *Örsi* orránál a fejbe furódott s az

agyba hatolván, rögtön halált okozott. A szerencsétlenül járt Órsit, aki családot is hagyott maga után, hétfőn temették nagy részvét mellett.

— **Gyermekhulla a Sédpatákban.** Ma délelőtt 9 órakor a Theodorovits és Leopold-ház közötti hidnál a patak vize hónapos csecsemő hulláját vetette fel. A kis hulla napok óta lehet a vízben. A lelketlen anya ellen megindították a vizsgálatot.

— **Betörés.** Szekszárdon, a főhelyen vakmerő betörést követtek el, eddig ismeretlen tettesek. Szerdán éjjel a *Báter* nyomda könyvkereskedésébe, az udvar felőli ablak betörése után behatoltak, az íróasztal fiókját egy ott levő papírvágó ollóval felfeszítették s 202 kor. 50 fillér pénzt elloptak. Innét az udvar felől, ugyanazzal a papírvágó ollóval, felfeszítették a *Gauzer* Ádám üzlethelyiségéhez tartozó pince ablakának rostélyát s a pinczén keresztül behatoltak az üzletbe ahonnan, a nyitva levő fiókból 9 koronát elvittek. *Gauzer* a pénzt nem tartja az üzletben, s így olesón menekült meg. Érdekes, hogy a betörők az 1 és 2 filléresket egyik helyen sem vitték el.

— **Öngyilkos.** A szekszárdi származású *Kóródi* Ferencz 74 éves zenész, ki már hosszabb idő óta betegeskedett, elkeseredésében, Pécsen, április 21-én, reggel 8 órakor, egy késsel, öngyilkossági szándékból, Kossuth Lajos-utca 41. számú lakásán hasba szúrta magát. Súlyos sebével kórházba szállították.

— **Családi háborúság.** *Dechert* Henrik, kistengeliczi lakos régebbi idő óta rossz viszonyban van a feleségével. Az asszony ennek folytán elhagyta férjét s ennek többszöri kérelmére sem tért hozzá vissza. Az asszonynak a haragtartásban való ez az állhatatossága végre kihozta *Dechert* a türelemből s mikor a mult pénteken az asszony ismét megtagadta a visszatérést, úgy megverte, hogy rajta súlyosabb sérüléseket ejtett.

— **Öngyilkosság.** Ozorán, mult szombaton *Szücs* István ottani hentes felesége családi viszálykodás miatt, férje borotvájával elvágta a nyakát. Mire tettét észrevették, már meghalt.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz* József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz* József keserűvizet.

— **Tilos halászat.** *Bekes* János decsi lakos, a híres decsi tambura banda primása minden áron olesó halat szeretett volna enni az ünnepekben s ezért, bár nincs halászati engedélye, e hó 18-án este mégis elment halászni azzal a szándékkal, hogy fog halat annyit, hogy otthonra is legyen, de még el adásra is jusson. Az atyafi azonban rajta vesztett a vállalkozáson, mert a decsi éber csendőrök elcsípték a fogott hallal együtt. *Bekes* ellenszegült és baltát fogott a csendőrökre, de a harcban a csendőrök lettek a győztesek, akik *Bekes* meglánczolva kísérték a község házára, másnap pedig átadták az illetékes hatóságoknak.

— **Rendőri hírek.** *Hercig* József tolnai lakoshoz f. hó 18-án, míg családjával templomban volt, ismeretlen ember betört s 180 korona készpénzt ellopott. — *Herke* József döbrökői lakostól *Herke* József 17 éves, rovott multu névrokona 200 koronát ellopott. A lopott pénzt nagy részben elosztogatta rokonainak. — *Kránicz* Mihály ozorai lakos szőlőhegyi prsházát ismeretlen tettesek felbontották s onnan 50 liter bort elvittek, ugyanazon időben *Rajna* József ozorai lakos prsházát is feltörték, a honnan szintén bort loptak. — *Fusz* Ferencz helybeli kereskedőtől *Pelczér* Ádám segédje evőeszközöket és más tárgyakat ellopott, melyek nála meg is találtak.

— **Csak 18 koronáért** szétküld utánvételt az *Országos Postókiutviteli Áruház* Budapest, VII., Verseny-utca 2. szám egy férföltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna szövetet vagy kamgarnt.

„DELICIA“ CUKRÁSZDA

Szekszárdon

Tejes kalácsok Teasütemények

Bonbonok

Likörök

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

29—29

CSARNOK.

Jobb volna . . .

*Igazán jobb volna léged nem szeretni,
Mint lelkem sajjását így némán szenvedni.
Mert a mi szívünk közt végtelen az örvény —
Hisz egymást szeretnünk tiltja ész és törvény.*

*De tartsd fel futtában a hulló csillagot,
Tedd sülét éjjellé a világos napot;
A vígan folyó víz álljon meg medrében,
A süvítő orkán szödra csendesedjen.*

*Tiltsd meg tavaszszal a virágok nyílását,
Némítsd el a madár kedves dalolását.
Az égnek ne hulljon permetező könnye,
Tenger habját vihar cseppekké ne törje.*

*Ha hatalmad oly nagy s teljesül parancsod,
Ha a természetet meg is változtatod, —
Még akkor sem tudlak léged elfeledni,
Nem tudok én mást, csak: szeretni — szeretni!*

BRANDEISZNÉ FREY MELANIE.

A remete-szent-páli bucsu

A „Közérdek“ eredeti tárczája.

— Rajz. —

Bátran nevezhetnők négy vármegye bucsujának is, mert olyan helyen fekszik Remete-szent-Pál, ahol négy vármegye csücskéje találkozik. Arra föl, Ozora fölött, Tótkesztől jobbra, Lajoskomáromtól délre, ahol Tolna, Somogy és Veszprém vármegyék közé a fejmegyeyi Igarnek határa keskeny ékként betolakszik: arra valamire van Remete-szent-Pál. A térképen azonban hiába keressük. Pedig régi község, Nagy Lajos alatt keletkezett ugyanabban az esztendőben, mikor Remete-szent-Pálnak, a hírneves egyiptomi szentnek csontjait Velenczéből a budai erdőben levő szentlőrinci kolostorba szállították. De hát sem a szentpáliak, sem mi nem tehetünk arról, hogy a mappacsinalók olyan feledékenyek.

A régiségén kívül van e községnek egyéb nevezetessége is: az őbucsuja. És nem csekély nevezetesség. Bucsuja van elvégre minden falunak, de faluja válogatja is. Lám a szomszéd somogyi, veszprémi és fejmegyeyi falvak nem a napján tartják a bucsut, csak a rákövetkező vasárnap. Sajnálják maguktól a kis ünnepet, azért teszik át a vasárnapra, amikor ugyis ünnepe nagyon minden keresztény embernek. A szentpáliak azonban könnyen beszélnek; az ő bucsujuk télen van, január 15-én, akkor munkaidő sincsen, farsang is van mindig, van is olyan muzsika-multság, hogy négy vármegye hangos töle és tizenhét falu meg harminczkilenc puszta népének perdül tánczra a lába. Sőt ha nagy hideg és jó szánut van, eljönnek Somogyból a kilitiek is. Az pedig híres nép, hamar verekszik és nem ijed meg senki fiától. Azért ha bucsu előtt egy héttel-kettővel szép, csendes hidegben megindul a havazás, a négy vármegye sarkának népe egyértelműen mondogatja:

— Tépest csinálnak az angyalok, mert sok lesz a bevett fej a szentpáli bucsun.

Az aktív és passzív fejbeverési jogot ilyenkor rendszerint a kilitiek gyakorolják először. Csodálatosan kemény somogyi koponyájuk sokáig állja még a srófós botot is,

de ahova ők ütnek, ott jajgatás és fogak csikorgatása támad. Hanem azért néha-néha egy-egy kiliti legényt is meglékel fejével a saráglyában visznek haza a pajtásai.

Máskor esündesebb a szentpáli bucsu. Ha nagy hideg nincsen, az utak is rosszabak, annyi ember sem kerül olyankor együvé. S aki összetalálkozik, nem olyan nagyvérti nép, mint a kiliti. Legfeljebb a lajoskomáromi kanászbojtárok csinálnak egy kis katrabonczot, ha a parasztlegények nem akarják őket bevenni a társaságba.

Az idén jó hideg idő járt január derekán, fagyos volt az ut, hogy déltájt sem engedett föl, volt is vendég Remete-szent-Pálon, hogy másutt vásáros nép sem jön össze annyi. Mert a magyar nép nagyratartja a rokonságot, sógorságot és komaságot, a bucsu napja pedig épen arra való, hogy a szerteszedt atyafiság jó szóra, pohár borra, fehér kalácsra, mi egy-másra összejöjjön. Olyan vidéken pedig, hol sok uradalom van, nagy az atyafiság is, mert a cselédember nem oly állandó, mint a gazdaember; ma itt van, holnap amott, ma cselédsorban van, holnap már zsellér és mindenütt szerez sógorságot, komaságot.

Létánia óta szól a muzsika mindkét korcsmában. Az egyikben az ozorai banda huzza, a másikban a lajoskomáromi. A helybeli malaczbanda pedig teljes számban — 4 szál — a házalásra adta magát. Többet hoz a konyhára, mert bucsukor pár krajczáron kívül egy-két jó falat, egy kis borocska is akad. A három főzigányi familia tagjai a Lakatosok, Kolompárok és Sárköziek tehát nem vesznek össze a koncerton.

A „zsidó“ korcsmában a fiatalja járja a tánczot, akik még innen vannak a katonasoron. A „magyar“ korcsmában az idősebb legények és fiatal házások mulatnak. Az, hogy a zsidó korcsmáros megmagyarosította a nevét, a magyar korcsmáros pedig a Blondenbeck névre hallgat: a „zsidó“ és „magyar“ elnevezés hagyományán mit sem változtat. Mert a zsidót senki sem hívja sem a régi, sem az új néven, hanem a czégre után csakis „Sárga csikó“-nak titulálja az egész környék, a völgyeségi járásból odaszakadt német sógor nevét meg régóta megmagyarosította a falu népe „Bolond pék“-re. A vendégek szabadon válogathatnak a két koma között, ellenben a falubeliek a spanyol etikettnél is szigorubbán ügyelnek a vigalmi illetékesség kérdésére, melynek sérelmét legott a formális kidobás torolná meg.

A Bolond pék táncztermében vacsora után hangos a multság. Ilyenkor ott vannak már a fiatal házások is, férj és feleség együtt, kiki a vendégeivel, kiknek kedvéért illet otthoá tölteni a délutánt és vacsoráról gondoskodni. Ma meg különösen harsog a terem, mert az Arany Pali kurjongat nagyokat széles jókedvében. Teheti is. Fiatal is, egészséges is, jó módban is van. Az öregek nem vetnek neki tiz esztendőt a bíróságához. Felesége meg a kiliti törvénybíró lánya, Szegfű Vicza. Apja csak a mult évben is vett egy parcellát a nagyberényi uraságtól. A menyecske nem valami híres szépség, de nem is csunya. Amellett merő becsületesség, hűség és iparkodás. Szerették is egymást igazában, nem gyerekesen turbékolva, hanem egymást megbecsülve, egymásért dolgozva szüntelen.

Hanem ott ép a baj, hogy csak szerették. A jószágos ég tudja, mi ütött az Arany Pali lelkéhez: egy idő óta mintha kicserélték volna. Az asszony is látja rajta a változást, de fél attól, hogy meggyőződjenek annak valóságáról és okáról. Egyenes lelke nincs arra berendezve, hogy megalkudjék a körülményekkel és belenyugodjék abba, ami állítólag változhatatlan. Csak kinlódik némán, csak tűr és hallgat folytonosan.

Hanem a bucsu napján, mire bealkonyodott, a korcsma füstös levegőjében, a gerendáról lelógó lámpának gyér fényében csodálatos világosság kelt az ő szívében. Most már látta az ura változásának okát is. Csak az imént lépett be az ajtón. Katinak keresztelték, de ő czifrálkodva Linkának hívja magát. A „szöghaju boszorkány“, kiért féltékeny ura, a majsai állomás pályá-

őre, a vonat elé vetette magát és — ahogy magam hallottam Tamásiban — akkép halt meg, hogy a vonat kerekei ép a szívének keresztül.

Az Arany Pali szeme fölillant, mikor a szöghaju boszorkányt meglátta. Hirtelen, szinte föltünően, a terem közepén ott hagyta akkor a feleségét, kivel éppen tánczolt és a Linka elé ugrott, félretolva egy igazi legényt, ki már az özvegy keze után nyult. És járta vele tüzesen, hangosan kurjongatva, nagyokat toppantva, nekiperesodva, mámorosan. Az özvegy pedig ráhajolt a férfi vállára, szólani nem szolt, csak pihegett, de amint végignézett a megszegeyentülve félrehúzódó menyecskén, daczos, kihívó, szenvedélyesen lángoló fekete szemében a régvárt diadalnak minden gyönyörűsége égett.

— A Linka nótáját! — harsogott Pali hangja. A cigány már tudta betéve és szó nélkül rákezdte:

Jaj de szennyes ez a maga kendője!

Pali meg fujta tele torokkal, bár kissé borizni, míg az özvegy halkán, alig hallhatóan dudorászott hozzá:

Adja ide, hadd mosom ki fehérre, Leszek én magának a szeretője.

Ujra nyílik az ajtó. Két kiliti legény lép be. Tisztelegesen köszönnek, megállnak az ajtónál, félretolják az ott ácsorgó gyerekhadat és igyekeznek a lámpa vörös-sárga fényénél megismerni a tánczó párokat.

Az egyik legény nagyot ugrott előre, mikor meglátta Arany Palit a Linkával. Szegfű Laczi volt, Pali feleségének öcsöke. Ő is eljött a bucsura, de nem a Paliékhöz, hanem Pali apjához szállt, mert azoknak tágasabb istállójában jobban elfértek a lovai. Azok aztán el sem eresztették, míg a legények érte nem jöttek. Gyerekleány létére előbb a fiatalokkal mulatott. Ott hallotta fél füllel, hogy sógora nem jár többé igaz uton. Eljött, hogy leszámoljon vele. Senki föl nem bízta, senki föl nem kérte. Csak a lelke hajtotta, az a romlatlan magyar lélek, mely az igazságtalanságnak láttára föllázad és a gyöngébbnek védelmére kel. Nénjét meg sem látta, csak a sógorán járt a szeme nyugtalanul. De most, a döntő pillanatban, mikor szemlől-szembe látta Palit a Linkával, hamarosan nem is tudta, hogyan kössön sógorába. Az pedig dalolta tovább is szilajon:

Adja ide, hadd mosom ki fehérre!

A nótától észhez kapott Laczi is. Nyugodtan odalépett a banda elé, a czimbalom hurjai közé dobott egy koronát és elég érthetően odaszólt a cigányoknak:

— Mást huzzatok, de mindjárt. Azt, hogy:

A faluban a legárvább én vagyok.

A cigányt a legény biztos föllépése is, meg a koronája is iziben meghódította. Felébe szakítva az előbbi nótát, egyszerre csak belekapott a másikba. Ez amolyan hallgató nóta, amelyre nem is lehet tánczolni. Lett is nagy kavarodás. A párok megálltak, a legények a cigányra kiáltottak, de mindnyájukat legyűrte a Pali öblös hangja, ki cigány nélkül énekelte tovább:

Leszek én magának a szeretője!

De mire befejezte, keresztül is törte magát a tánczókon és a cigány előtt termett.

— Huzod mindjárt az előbbnit, te fekete gazember!

— Folytasd! — szolt Laczi nyugodtan és még egy koronát dobott a czimbalomra, hogy minden cigány meghallhatta a hurja koppanását. Azzal megfordult és egész higogtan meglebbentette kalapját.

— Jó estét sógor!

Erre a szóra a közelebb állók menten elhallgattak. Önkéntelenül érezték, hogy itt valami készül. Ez a kettőjük ügye, mindenki tudta. Arra távolabb meg szereltek a fiatalok, mert amit Laczi tett, az valóságos mevénylet volt minden farsangi jog és igazság ellen. De Laczit a csend épugy nem hozta ki a sodrából, ahogy a zaj sem zavarta. Még egyszer odaszólt sógorának:

— Jó estét, Pali!

Az pedig csak állt szólanul, nem tudta,

hogy kezét sógorának nyujtsa e, vagy leülse-e a vakmerő gyereket. Az özvegy pedig szép lassan levált a karjáról és hátrább húzódott, mert ő is érezte, hogy itt baj lesz. Még pedig miatta lesz a baj. Biztosabb ott hátul, közel az ajtóhoz.

Végre Pali is megszólalt. Szavában az elfojtott düh rezgett.

— Jó, akinek jó. De aki elrontja a jó estét, ne is kívánja másnak. Megtalálja banni.

— Én csak annak az estéjét rontom meg, aki a tulajdon nénémnek egész életét megrontotta.

De már erre pár pillanatig teljes csönd lett a teremben. Az égiháboru előtti fullasztó, fojtó csönd. Pali odalépett a sógora elé, hetykén, kihívóan. Kezét hátrattette, arcára bánatosan gunyos mosoly ült. Közben azonban majd véresre harapta ajkát mérgében.

— Talán a Vicza nyafogott? Kitelik tőle.

Erre a szóra a söntés oldalához támaszkodó menyecske is magához tért abból a dermesztő ijedelméből, mely minden tagját megbénította, mikor meglátta urának és öcsöcsének összeszólalkozását. Előre lépett. A bámészkodók szólanul nyitottak neki utat.

— A Viczát ne sértse kend. Ugyis eleget meggyötörte már.

Haragjában is megadta sógorának a tiszteletet. Hisz ő csak amolyan surján legény volt, az pedig már öt éve „ember“.

— A Viczát nem bántottam soha. De téged majd megtanítalak emberségre.

Ezzel oly gyorsan, hogy Laczi nem ért rá kikerülni, úgy ütötte pofon sógorát, hogy az szinte beletántorodott. De a következő pillanatban már összeszedte magát, a csizmaszárából előrántotta fehérvári bicskáját és dültől fuldokolva sógorára rohant. Már megvillant a kés pengéje a lámpa fényében, már védelemre emelte Pali a bal karját, midőn Vicza mint a villám vetette magát öcsöcsére.

— Laczi, az Istenért, megöled az uramat!

És Laczi karja e szóra lehanyatlott. Laczi kése leesett a földre. Ott szedték föl azok, kik a hirtelen támadt fürgeteg okozta ijedelmükből fölocsudva, a két sógor közé csoportosultak villámhárítónak. Vicza pedig tenyerébe fogta öcsöcsé forró fejét és simogatta, czirógatta, ahogy régen szokta, mikor még dajkája volt a nála pár évvel fiatalabb Laczinak.

— Csunya gyerek te, majd agyonszurdat az uramat!

Laczi még mindig nem tudott szóhoz jutni, Melle zihált, arcát elöntötte a pir, szeme előtt véres karikák libegtek-lobogtak. A körülállók is némán mérték a félbemaradt tragédiának három hőst, csupán itt ott hangzott néhány csitítgató szó. Mindnyájukat egy és ugyanaz az érzés fogta el, az az érzés, mely Laczi kezéből kicsavarta a kést. Mert mikor a menyecske a legválságosabb pillanatban öcsöcsé elé ugrott, hirtelen fölsikoltása mintha mindenkinek a lelkébe markolt volna.

Nem volt ebben a kiáltásban semmi a féltés kinjaiból, a csalódás keserűségéből, a mellőzés szégyenéből. De benne volt a hűség életpár szívének őszinte, évről-évre erősödő, a veszedelem láttára növekedő szeretete.

— Megöled az uramat! Ahogy Vicza ezt mondta, azt nem lehet papiron betűvel utánozni. Aki hallotta, megértette, át is érezte rögtön, teljesen. Az aggódó szeretet fegyverezte le Laczit, ki maga sem tudta volna megmondani, mi is történt vele tulajdonképpen, hogy nem forgatta meg kését a sógorában. Csak állt, csak nézett merőn a nénjére és ellenkezés nélkül engedte, hogy az simogassa homlokába csapzott verejtékes haját.

De némán állt a harmadik is, a férj, míg lelkében a legellentétebb érzések viharzottak. Az az egyszerű paraszti lélek valóságos hadak utja volt, melyen végigvonultak azok a hatalmas érzések, melyektől hangos a szív, de elnémul a szája.

A veszedelem pillanatában önkéntelenül is a Linkát kereste szemével. De az már a czivódás elején elsomfordált. Linka helyett a feleségét látta, aki a söntés lécráca mel

lől utat tört az ő vérei felé. A feleségét, aki őt úgy megbecsülte, akit ő nem becsült meg akit ő elhanyagolt, akit ő megszegeyentett csak most is, ennyi nép láttára, mikor annak a másoknak a kedvéért félbeszakította a tánczot ő vele. A feleségét, ki mindent elfelejtett s most az ő védelmére siet. A feleségét, aki nélkül tán már utolsó hőrgne, mert a kiliti legénynek biztos a keze és éles a kése. A feleségét, aki sikoltásával föltárta előtte lelkét, lelkének czikornyátlan, de mélységes szerelmét. Ő pedig ott áll a saját szégyenével, mely nagyobb volt, égetőbb volt, mintha őt ütötték volna arczul. E néhány perc marta, dulta belsejét — de a régi ember romjaiból új ember támadt föl. Arany Pali keresztül ment a purgatóriumon és megtisztult.

Nem borult le felesége előtt, nem csokolt neki kezét, nem keresett czifra szavakat. A parasztember lelke nem kap az ilyesmien. Az ő lelke mindig többet érez, mint amennyit ki tud mondani. Az uri népnél hányszor áll a sor megfordítva: sokkal többet mondanak, mint amennyit éreznek.

Egy lépést tett előre, rátette kezét a felesége vállára és szeliden maga felé fordította. Az meg hagyta, hisz oly jól esett neki, hogy ura kezét magán érezte.

— Vicza, haragszol?

Ez volt minden, amit mondott. De a szívével mondta. Vicza is a szívével hallotta.

— Mért haragudnám?

Sirt is a szeme, mosolygott is, de a könnyek fellegén át, a mosolynak verőfényében ott pompázott a visszanyert boldogságnak ékes szívérványa.

De még hátra volt sógora, kit oly nagyon megsértett. Nem is feledkezett meg róla. Bal karjával átkarolva feleségét, Laczihoz fordult.

— Kedves sógorom, megbántottalak, tudom. De nézd, Vicza többet bocsátott meg. Bocsáss meg te is, ha tudsz.

És a gyerek megfogta sógora kezét, megrázta és csak ennyit mondott:

— Egyszer vertek pofon kiliti legényt boszulatlanul, de megérte!

A kedélyek lassanként visszatértek a farsangi kerékvágásba. A cigány is elkezdett hangolni, a bögös is előkerült a söntésből, hova a veszedelem láttára menekült. Mert szegény már egynéhányszor megjárta, mikor hajbakapott a korcsma népe. A fejénél is jobban félti tehát a bögőjét és iparkodik menekülni, ha látja a közelgő égiháborút.

Pali pedig odaállt a cigány elé és tánczolt a feleségével kábultan, örületesen, ahogy még sohasem járta életében. Csordultig volt a szíve mindakettőnek, könnyíteni kellett rajta. Fiatalok voltak, hát tánczoltak.

Vicza szeme néha kereste azt a másikat, de az nem volt már ott. Megérezte a saját veszedelmét is, nemcsak a Paliét. Félt attól a menyecskétől és félreállt az utjából. Tudta, hogy ez a vihar megtisztította a levegőt és egyszersmindenkorra elsöpörte az ő képét a Pali lelkéből.

A cigány pedig huzta a Viczának a régi kedves nótáját:

Páros élet a legszebb a világon.

Magyarász Ferencz.

Tanító urak figyelmébe!

Vizsgalapok finom famentes papíron, magyar, német és diktandó vonalozással, 100 drbonkint 1 korona 10 fillérért kaphatók **Báter János könyv-és papirkereskedésében Szekszárdon, Kaszinó-bazár.**

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Faiskolai jutalom. Felhivom tankerületem tanítóit, hogy faiskola kezeléséért, illetve gyümölcsfa tenyésztéséért való jutalom engedélyezése végett egy koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvényüket faiskolájuk

vázlatos rajzával, részletes leírásával, az abban található oltványok és csapetek kor, nem és faj szerinti kimutatásával és a járási faiskola felügyelő ajánlatával együtt hozzám május 15-éig terjesszék be.

Szekszárd, 1908 április 24.

Tihanyi Domokos

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskolák szervezése. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívta Tolnavármegye közgazgatási bizottságát, hogy külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskolák felállítása ügyében intézkedjék.

Indokolt és szükséges volna ilyen iskola talán Bátán, Bátaszéken, Bonyhádon, Dombóváron, Gyöngyön, Pakson, Simontornyan és Tamásiban.

Az állam csak a tanítót fizetné és azon esetben, ha a hűség a tanítónak lakást adna, úgy a tanító lakbérét a községnek átengedné. A községet illeti a föld tiszta jövedelmének 80%-a is.

Épületeket, élő és holt leltárt, földeket a községek tartoznak adni, mit legjobban törlesztéses kölcsönökből lehetne megszerezni.

A közigazgatási bizottság **Molnár József** gazdasági előadót hívta fel ez ügyben, hogy tegyen hozzá véleményes javaslatot arra nézve, hogy egyfelől a gazdasági viszonyoknál fogva, másfelől pedig az anyagi helyzetet tekintve, mely nagyobb községekben volna szükséges és indokolt ilyen iskola felállítása. A vett javaslat alapján fog a bizottság az illető községekkel tárgyalni. Ilyen iskola van már Dunaföldváron és meg fog nyitni szeptember 1-jén Szekszárdon is.

Tanfolyam. A szüneti továbbképző tanfolyamra a kérvények e hó végéig terjeszthetők be hozzám, miért is felhívom tankezületem tanítóit és tavitonóit, hogy folyamodásukat e hó végéig hozzám terjesszék be. Tanítók számára ilyen tanfolyam Budapesten, Aradon, Baján és Kolozsvárott, tanítónők számára pedig Budapesten és Pozsonyban lesz.

Szekszárd, 1908 április 22.

Tihanyi Domokos

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Elvi jelentőségű határozatok. Helyettes szolgálat rendes tanítói szolgálatnak tekintendő. Közig. bíróság 327/1908 számú határozata. — Ahol a hitfelekezeti iskola 1873 évig a község vagyonából tartatott fenn, ezen állapot továbbra is fentartandó.

Folyamodás a tanítóképzőkbe. A tanító- és tanítónőképző intézetbe való felvételért május 31-ig kell folyamodni.

Kinevezés. Schopper Anna műzsi okl. óvónő a lengyeli óvodához neveztetett ki óvónővé.

Új óvodák. A bátai, dombóvári és gyöngyi állami óvodák ez évben fel fognak állíttatni. Az épületeket most emelik.

Fizetésjavítás. A herczeg Esterházy uradalmához tartozó iskolák minden tanítójának fizetése az 1907. évi 27. t. cz. szerint fel fog emeltetni.

Taneshközök engedélyezése. A dombóvári és tolnai állami iskolák részére ingyen taneshközök engedélyeztettek.

Új községi iskola. A jánosmajori községi iskola terve és költségvetése jóváhagyott.

Vizsgázás. Gaál Mária szekszárdi lakosnak a közoktatásügyi miniszter megengedte, hogy a folyó tanév végén a budapesti országos óvónőképző-intézetben az első osztályról magánvizsgálatot tehesen.

Allamsegély. A közoktatásügyi miniszter a paksi rk. el. leánynevelőiskolánál újonnan szervezett VI. szerzetes tanítónői állás fizetésének 700 koronáig való kiegészítésére 300 korona évi államsegélyt engedélyezett.

Telekkönyvezés. A furkói községi iskola telekkönyveztetett.

Iskolaszék megalakulása. A kisvejkéri rk. iskolaszék 1908 április 12-én 3 évre újra alakult. Egyházi elnök: Magyar Miklós, világi elnök: Gaál János, jegyző: Reisner István és gondnok: Sziszter József lett. — A faddi rk. iskolaszék 1908 április 12-én 3 évre újra alakult. Egyházi elnök: Zányi György, világi elnök: Göbbölös József, jegyző:

Göbbölös József, gondnokok: Fehér György és Pasinszki Mihály lett.

Allamsegélyek utalványozása. Az államsegélyek, bármikor terjesztetnek is be a kérvények, 1907 július 1-től utalványoztatnak ki.

Jegyző urak figyelmébe.

A m. kir. belügyminiszterium 114680—v. a. 1907. sz. körrendeletével használni rendelt lakcím tudakozódási lapok elkészültek és 10 drbonkint 20 fillér árban kaphatók **Báter János könyvnyomdájában Szekszárd**

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Választmányi ülés. A Szekszárd—bátai ármentesítő és belvízszabályozó társulat választmánya folyó hó 24-én tartotta meg tavaszi gyűlését. Jelen voltak: **Molnár Lajos** kir. főmérnök, miniszteri megbízott, **Tomcsányi Lajos** h. elnök, **Návay Emil**, **Forster Zoltán**, **B. Varga János** és **Sümegei Mihály** választmányi tagok, úgy a társulat tisztikara. A gyűlés főtárgya a múlt évi számadások elbírálása volt. E számadások a számvizsgáló bizottság jelentése szerint rendben találtattak, s így a választmány a felmentés megadását indítványozta a számadók részére. A gyűlés másik fontos tárgya a Sio csatorna, valamint a tolnai holt Duna hajózhatóvá tételének mielőbbi létesítése ügyében **Tóth Károly** társulati igazgató főmérnök által szerkesztett, a földművelésügyi miniszterhez intézendő felirat volt. E feliratot, mely lapunk vezető helyén egész terjedelmében olvasható, a választmány teljesen magáévá tette és elrendelte, hogy az érdekelt törvényhatóságok, községek, szomszédos ármentesítő társulatoknak hasonló irányban működésre való felhívás mellett megküldessék. A társulat tavaszi közgyűlése május hó 13-ára lett kitűzve.

KÖZGAZDASÁG.

Rovatvezető: Schneider János.

A Központi Hitelszövetkezetről.

Lapunk zártakor értesülünk arról a viharról, amely az Országos Központi Hitelszövetkezet közgyűlésén lefolyt és amely a szövetkezet nagy veszteségei körül forgott. A vidéki sajtó részéről mi voltunk az elsők, akik már a múlt évben az Országos Központi Hitelszövetkezet működését kifogásoltuk. Kifogásoltuk pedig azért, mert az országos szövetkezet nem felel meg rendeltetésének.

A lefolyt pénzkrisis teljesen bebizonyította állításunkat. A 7% visszeszámitolási kamatból, 1¹/₂%-os árfolyamvesztés felszámítása valóban nem a segítség jellegével bír. Ezenfelül meglehetősen közönnnyel kezelik a kebelükbe tartozó szövetkezetek ügyeit. Példárá a dunaszentgyörgyi hitelszövetkezet. Erős, virágzó szövetkezet volt, volt elég pénze, teljesítette üdvösen a szövetkezeti eszméből folyó kötelezettségeket. Ámde a vezetést kifogásolták azok, akik a működéshez szükséges kelleket, a pénzt adták. Serelemük volt a betéteseknek! Az országos központból annyi indolenciával, annyi személyi rokon- és ellenszennyvel intézték el a szövetkezet ügye-baját, hogy a virágzó szövetkezetet a válság elé hajtották.

Kérdezzük egész tárgyilagossággal, hogy a központ vezetősége* arra hivatott-e csak, hogy az eszmét magát tönkretévő nagyszegű fizetéseket vegye fel, avagy arra is, hogy a felmerült ellentéteket szakértelemmel, igazságérzettel el is intézze, azért hozott-e az ország áldozatot ezen szövetkezet megteremtésekor, hogy még a szövetkezetektől sokkal magasabb kamatot szednek, mint a szolid takarékok, addig ne reális vállalkozásokat támogassanak és ott szüzeket veszítsenek?

* A kishivatalnokok rosszul dotálását mi is ismerjük.

Kimutatjuk legközelebb hiteles adatokkal, hogy az országos központ áldásos támogatásából mennyi jutott a lefolyt évben vármegyénk 10 szövetkezetére.

Most csak röviden arra akarunk kitérni, hogy felhívjuk Tolnavármegye közönségének figyelmét arra, hogy akkor, amidőn a szövetkezet gazdálkodását teljesen kifogástalannak még maga az igazgatóság sem merne nevezni, mikor a szövetkezeteket magas kamatu kölcsönökkel segítézi csak, indokolt-e, hogy a vármegyei pénzekből majdnem 406000 K van ezen szövetkezetnél 4¹/₄%-ra elhelyezve. Nem volna, nem lett volna-e meggyenk pénzügyi politikájának megfelelőbb, ha ezen pénz, főként a pénzkrisis idejében megyebeli megbízható pénzintézeteinknél lett volna elhelyezve, vagy helyezettnek el most? Mennyivel kedvezőbb volna ez, a hitelt kereső szövetkezetekre is, hisz akár a szorult pénzügyi helyzetben, akár a kedvező pénzügyi viszonyok alkalmával inkább segítséget látunk velük szemben ezek részéről, mint a központ részéről.

Azt hisszük, hogy ha számadatainkat is közzé fogjuk tenni, sikerül teljesen meggyőznünk ama, egyébként széles látókörű tekintélyes megyebizottsági tagot, aki a szövetkezeti eszme iránti őszinte lelkesedés érzésétől vezetettve, évek előtt sikra szállt, hogy a megye pénzeinek egy része az Országos Központi Hitelszövetkezetnél helyeztessék el, sőt hitünk szerint, igazságérzete arra fogja vezetni, hogy első lesz, aki hangoztatja: *vissza a megyei pénzekkel a megyébe, mert azok arra hivatottak, hogy biztos elhelyezést mellett első sorban a megye lakói érdekeit szolgálják.*

— **Tehén és üsződíjazás.** A Tolnavármegyei gazdasági egyesület a szarvasmarhatenyésztés népies irányának fejlesztése céljából évenként rendezni szokott és díjazással kapcsolatos járási állatszemeletet a vármegyei központi, dunaföldvári, tamási- és dombóvári járásaiban, valamint a tehén- és üsződíjazást Hőgyészen június hónap folyamán ez évben is megtartja. A részletes tervezetet és feltételeket később, de még május hónap folyamán teszik közhirő.

MULATSÁGOK.

Munkások táncestélye. A szekszárdi szervezett munkásság husvét másodnapján — dacára a kellemetlen időjárásnak — jól sikerült táncmulatságot rendezett, mely alkalommal felülfizettek, illetve jegyeiket megváltották a következők: Horváth József 3, Szür Sándor, Herczegh Ferencz, Laskó Károly 2—2, Fehér József 1—40, Fekete Hugó, Dömötör Gábor 1—1 K, Buzás István 40, Fontányi Elek, Zimányi Béla, ifj. Hetey Gáspár (Baja), Czák József, Vild János, Hablicsek Sándor, Laskó András, N. M. 20—20 fill. — Egyben köszönetét nyilvánítja a vizsgáló-bizottság a Báter cégnek is szíveségeért.

Hangverseny Kölesden. A kölesdi kaszinó husvét másnapján hangversennyel egybekötött zártkörű táncvizalmat rendezett. Résztvett a környéki társadalom színe-java, hisz a kölesdi kaszinói mulatságok a vidék legsikerültebbjeihez tartoznak. Most sem csatlakozott az érdeklődő közönség; úgy a hangverseny, mint a táncvizalom fényesen sikerültnek mondható. A szereplők: Csiba Annuska, Megyesi György, Schön Adolf, Pitz Gyula, Kálmán Dániel és Knábel Vilmos nem ugynevezett műkedvelők, hanem valósgos művészek. Különösen ki kell emelnünk Megyesi György és Schön Adolf művészi hegedű és Csiba Annuska igazán kedves czimbalomjátékát. Schön Adolfról mint zeneszerzőről is meg kell még emlékeznünk, az előadott „Magyar dalok“-at ő szerzette. Tapsból, éljenzésből jutott elég a lelkes szereplőknek; a „Csikós“-t és a „Magyar dalok“-at meg kellett ismételnők. Kálmán Dezső, az öreg, de örökké vig humorista, igazán kedves kis történetet olvasott fel kecskeméti diákkorából a „Serpényóslányok“-ról. A ju-

biláló humoristát lelkesen megéljenztek. Jelen voltak asszonyok: Hesz Lajosné, Balasa Sándorné (Budafok) Koritsánszky Dénesné, Jagitza Vinczéné, Zöld Mártonné (Hidja), Stann Istvánné (Szekszárd), dr. Zavaros Gyuláné, Kálmán Dezsőné, Csiba Lajosné, Khábel Vilmosné, Reichert Gyuláné (Kistorvás), Kuppert Jakabné (Század), Tantó Jánosné (Kajdacs), Tantó Imréné, öz. Vitt Sándorné (Kajdacs), öz. Laki Gusztávné, Illés Gyuláné, Haffner Györgyné, Krausz Samuné, Ausch Mórné, Trantmann Jánosné (Varsád), Linde Gyuláné (Varsád). Leányok: Csiba Erzsé és Annus, Várkonyi Gizzi, Stann Anna, Mariska és Sárika, Szánthó Tilike, Petrich Cilli, Reichert Irma és Stefi, Linde Etel és Ilus, Trantmann Erzsé, Bundsuch Miczi, Tantó Ágnes, Mók Erzsé, Lágler Mariska, Fazekas Juliska, Gams Anna.

— **Műkedvelői előadás.** A bátaszéki kath. leegényegylet folyó évi április 26-án az „Arany naphoz”-hoz címzett vendéglő helyiségeiben, a „Szekszárdi kath. kör” műkedvelőinek közreműködésével színi előadással egybekötött, zártkörű táncvígalmat rendez. Belépő díj: I. hely 1 korona 20 fillér, II. hely 80 fillér, állóhely 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor. A tánc éjfélkor kezdődik. Színre kerül: I. Hőfuvás. Vigjáték egy felvonásban. Előadják a szekszárdi műkedvelők. II. Dalegyveleg. Éneklők: Hahn Annuska, ifj. Ujj János. III. Katonásan. Vigjáték egy felvonásban. Előadják a bátaszéki műkedvelők. IV. Az oroszlánbőr. Vigjáték egy felvonásban. Előadják a szekszárdi műkedvelők. V. Műdalok. Éneklők: Hahn Annuska, ifj. Ujj János. Tréfás kuplé. Éneklő: *Bencze János.*

NYILTTÉR.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

HIRDETÉSEK.

768 szám.
tkv. 1908.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyönki kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bruckner Antal tolnai lakos végrehajthatónak, Nagy István medinai lakos végrehajtást szenvedő elleni 102 kor. 60 fillér, 500, 1000 és 789 korona 19 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szekszárdi kir. törvényszék, (a gyönki kir. jbiróság) területén lévő, Medina községben fekvő, a medinai 26-os sz. tjkvben Nagy István tulajdonául felvett 2-4 sor (2172/2-2699/117) és 2699/412 és 2699/530 hrsz. a. szántó, illetve legelőföldek végrehajtható kérelme folytán az 1881 évi LX-ik t.-cz. 155-ik §-a alapján együttesen 128 korona, továbbá a medinai 54-es sz. tjkvben Nagy István és neje Kajdi Erzsébet tulajdonául I. 3-4 sor, 2398 és 2342 hrsz. a. felvett ingatlanok az 1881 évi LX-ik t.-cz. 156-ik §-a alapján egészben 144 korona, továbbá a medinai 493-mas sz. tjkvben ugyanazok tulajdonául 2339 hrsz. a. felvett ingatlan a végr. elj. 156-ik §-a alapján egészben 144 korona, továbbá a medinai 815-ös sz. tjkvben 2338 hrsz. a. ugyanazok tulajdonául felvett szőlőbirtok a 156-ik §. alapján egészben 96 korona és végre a medinai 816-os sz. tjkvben 2343 hrsz. a. ugyanazok tulajdonául

felvett szőlőbirtokra a 156-ik §. alapján egészben az árverést 144 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908 évi május hó 11-ik napján délelőtt 10 órakor Medina községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozuak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX-ik t.-cz. 42-ik §-ába jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX-ik t.-cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyönk, 1908 évi február hó 20-ik napján.
A gyönki kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Dr Kővágó,
kir. ítélőtáblabíró.

218. szám

1908 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX-ik t.-cz. 102-ik §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székesfehérvári kir. járásbírósnak 1907 évi Sp. II. 858/4 számú végzése következtében dr. Glück Jakab paksi ügyvéd által képviselt, „Foncière” pesti biztosító-intézet székesfehérvári főügynöksége javára, Varga Mihály és neje, Hegedűs Ilona földespusztai lakosok ellen, 61 korona 27 fillér s jár. erejéig 1908 évi márczius hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 darab négy éves pirostarka szőrű ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a paksi kir. jbiróság 1908 évi V. 74/2 sz. végzése folytán hátr. 5 korona 85 fillérben bírólággal már megállapított költségek erejéig, Nagydorog községhez tartozó Földes pusztán, az Erdőmajornban, árverezést szenvedő Varga Mihály és neje, Hegedűs Ilona lakásán leendő megtartására 1908 évi április hó 30-ik napjának délutáni fél 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX-ik t.-cz. 107 és 108-ik §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pakson, 1908 évi április hó 18-án.

Csery István,
kir. bír. végrehajtó.

Eladó

ház és szőlő.

Szekszárdon, a Várköz-utczában lévő, 7 szobából és a szükséges melléképületekből álló ház és a Benedek-völgyben fekvő 3600 □-öl kiterjedésű szőlő két tanyával s a teljes felszereléssel, elköltözés folytán eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos: **Möldy László és neje, Szekszárd.**

Eladó ház.

Vásártér 365. számú ház szabadkézből eladó.

Bővebbet

Strasser Béla

háztulajdonosnál.

1-3

Egy jókarban levő

jégszekrény

jutányos áron eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

GAUZER ADÁM

fűszer-, csemege- és déligyümölcs-kereskedő

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

Aki izlése, csinos, jó és olcsó

butorokat

akar beszerezni, az keresse meg a hosszabb ideig külföldön dolgozott

Botos Imre műasztalost,

lakik Szekszárdon, Duna-utcza 64/a., Horváth József szobakáplár házában, aki ugy a helybeli, mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban tesz eleget. Raktáron tart saját gyártmányu diszes hálószoba berendezést díófából, a melyet jutányos áron bocsát áruba. — Ugyanezen műasztalos **fizetés mellett tanonczot keres.**

4-16

Eladó bikák.

A kajmádi gazdaságban fiatal, apaállatnak kiválóan alkalmas, vöröstarka tenyész bikák eladók; érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez **Kajmád, u. p. Tolna.**

26-26

Elsőrendű

3-12

égetett mész,

ugyszintén

portland és román cement waggonrakományonként bármely vasutállomásra szállítva legjutányosabb árban megrendelhető:

Tauszig Ignácnál, Szekszárd

Üzlet áthelyezés

saját házamba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpacca ezüsttel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longienes Omega, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságu órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtpipákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltetnek.**

Schulz Gusztáv

órák és ékszerész.

41-52

Csakis elsőrendű bükkfából!
Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Figyelem!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz elsőrendű bükkfa aprított tűzifát, métermázsánként 2 kor. 80 fillér, kilónként 3 fillér árban.

Elsőrendű porosz és salgótarjáni darabos kőszén, ugyiszintén tatal brikett szén is kapható.

Továbbá mindenfajta hasáb és dorong

tűzifa

jutányos árért kapható saját telepemen, a vasuti állomás mellett.

Kivánatra a fát, ugyiszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 8-10

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Ideális arcz-crème a **zsirtalan**
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a **zsirszerű**
DIANA ARCZKENŐCS
szepítő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 65-65

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozásu butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kivánatra tervekkel szívesen szolgálok. **Főtörekvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.**

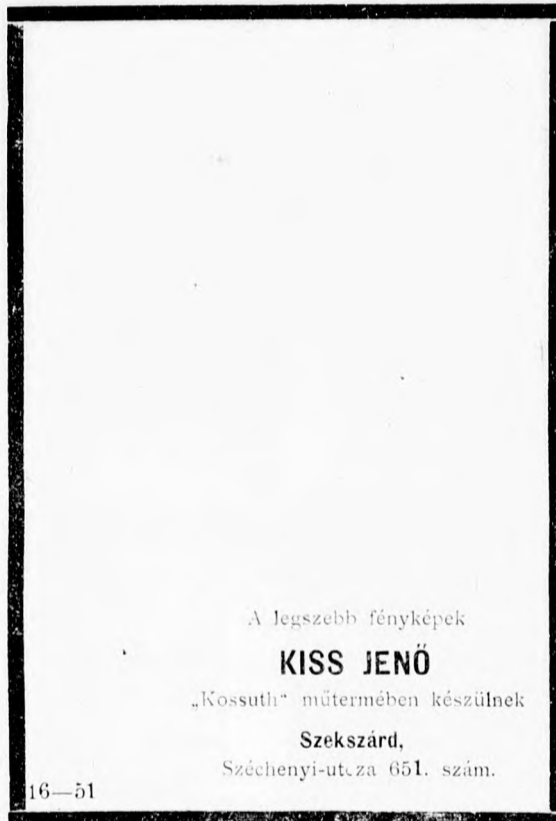
Midőn ezt a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, kérem szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

asztalos és butorraktáros.

2-52

A legszebb fényképek

KISS JENŐ

„Kossuth” műtermében készülnek

Szekszárd,

Széchenyi-utca 651. szám.

16-51

Védjegy.

Kapható kizárólag:

SALAMON TESTVÉREK

cégnél Szekszárdon. 2-5

Utólérhetetlenek
a fumei
pörkölt kávé
keverékek.

A fumei
kávé-keverékek

mind zamatosak és
erőteljesek.

Egy próba elég, hogy
mindig vegyék.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajok, ferdénntöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat-igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabedalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legújabb minőségekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 31-52

Fischl Lajos butor- és épület-
asztalos, a „Pirmitzer József és Fiai” kereskedők házában
dus raktárt tart a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Csak szakértő kereskedőktől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból, esengők, kürtök stb. felszerelési tárgyakkól és a legjobb minőségű kerékpárgummiakból állandó, nagyválasztékú raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón és pontosan készitünk.

Puch-motorkerékpárok és automobilon tolnamegyei képviselői. — Használt kerékpárokat becsereitünk.

Kedvező részletfizetések!

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és mőhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépet 10 évi kezesseget vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becsereitünk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. — Szakértő mőgépészünket kivánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

és hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is

Müller Testvérek

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

5-52